

ΕΒΔΟΜΑΣ

ΕΤΟΣ Α' 1884

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

21 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ ΑΡΙΘ. 84

Η ΑΡΡΑΒΟΝΙΑΣΤΙΚΗ ΤΟΥ ΜΕΣΚΙΝΗ'

«Ολοι 'λέγανε, πώς ἐγώ μουνε ἢ γιῶμορ-
φήτερηκο πελλεῖ μέσα 'ς τὸ Μαλεβύζι. Τὰ
μαλλεῖα μου ἦτονε μαῦρα καὶ μακρὰ ἴσα
μὲ τὰ πόδιγα μου, τὰ φρούδιγα μου καμα-
ρωτὰ καὶ σμιχτά, καὶ τὰ μμάθια μου, μὴν
τὰ ξανοίγεις² ἐδά³, πάντα μου τὰ 'παινού-
σανε 'ς τὴν μαντινάδες⁴ τως, τὰ παλλη-
κάργια τοῦ χωργιῶ μου. Καὶ σὰ μ' ἐβά-
νανε νὰ τραγουδήζω, ἀρχινοῦσανε νὰ 'παι-
νοῦνε τὸ στοματάκι μου καὶ νὰ μου λένε
πὼς εἶνε ἀπὸ τὴ ζάχαριν πλεῖ γλυκύ,
πὼς τὰ χεῖλεα μου ἦτονε σὰν τὸ μερτζάνι⁵
καὶ μαργαριταρένια τὰ δόδιγα μου⁶.

Ἐδά ἐπαραπάχυνα, — καὶ νὰ λένε πὼς
οἱ καῦμοι ἀδυνατίζουνε . . . ὁ μεγαλο-
δύναμος μηδὲ 'ς ἀκύλο νὰ μὴ δώση,
τὰ ὅσα ἤσουρα ἐγὼ 'ς αὐτοὺς τὴν δεκα-
φτὰ χρόνους! — μὰ τότεσά, ἤμουνε λιγνὴ
καὶ ψηλὴ σὰν κυπαρίσσι καὶ σὰν ἡ-
πχινα 'ς κισνένα πανηγύρι, ἐκουζουλέ-
νοντονε⁷ ὅλοι, καὶ τ' ἄρχοντόπουλα ἀπὸ
κάθοντονε μέσα 'ς τὴ χώρα, πχοῖδ νὰ
πρωτοχορέψη μὲ τὴν Ἐλέγκω, ἀπὸυχε
τὴ δαχτυλιδένα μέση».

*

Ἐ τὸ πανηγύρι ἀπὸ γίνεται 'ς τὴν
Βούταις τὸ δεκαπενταύγουστο, πρῶτῶδα
τὸ Μανωλιό, τὸ μοναχογιῶ τοῦ σιῶρ
Γιωργάκη τοῦ γιαιτροῦ 'ς τὴν Ἀρχάνας.
Εἶδα πὼς ἀπὸ τὴν ἀρχὴ μὲ κρουφόβλεπε
καὶ μου γλυκογελοῦσε, καὶ πως, ἐζήλευγε
σὰν ἐχόρευγα μὲ κισνέναν ἄλλο. Ἦτανε
ἐτσὰ ὡμορφος καὶ φουντούλης⁹ μὲ τ' ἀση-
μένα του φυλαχτάργια, ἀπου μοῦκαιγε
τὴ καρδιγὰ νὰ τόνε θωρῶ παραπονενμένο,
καὶ δὲν ἤθελα κί ἐγὼ νὰ χορεύω μὲ τὸν
πᾶσα ἕνα.

Οἱ χωργιανοὶ μου καὶ ἡ φιλενάδες μου
σὰν νὰ τὸ καταλάβανε κί ἀρχίζανε νὰ μὲ
πειραζουνε κί ἀπὸ τὰ λόγια ντως τὸ
μυρίστηκε κί ὁ σιῶρ γιαιτρός, καὶ γιὰ νὰ
ἴδῃ ἂν εἶν' ἀλήθεια, ἐσηκώθηκε κί ἀπα-
τὸς του γιὰ νὰ μὲ χορέψη. Ἐτότε, σὰν
εἶδε, πὼς δὲν τοῦ κακοφάνηκε τοῦ Μα-
νωλιῶ, ἐτούτη τὴ φορά, καὶ πὼς, ἐχά-
μογέλασε ἀπὸ κάτω ἀπὸ τὰ μουστάκια
ντου, τὸν ἤκραζε καὶ μοῦπε μὲ πονηργιά,
πὼς ἀπατὸς τοῦ ἐκουράστηκε μὲ τὰ γε-
ραθειά ντου καὶ θὰ κλεισὴ ὁ γυῖός του τὸ
χορῶ.

Σὰ μοῦπχιασε ὁ Μανωλιός τὴ χέρα μου,
ἐγίνηκα κατακόκκινη σὰν τὴ φωθιὰ καὶ

1) Μισκίνης=λαπρός. 2) Ξανοίγω=παρατη-
ρῶ. 3) Ἐδά=τόρα. 4) Μαντινάδες=διαιτή-
σα. 5) Μερτζάνι=κοράλλιον. 6) Δόδιγα=δόντις. 7)
Πχιναίω=πηγαίνω. 8) Κουζουλαίνομαί=τρελ-
λαίνομαί. 9) Φουντούλης=κομφός.

δγὲδ τρεῖς φορές ἤχασα τὰ ζάλα¹ ἀπὸ
τὴν ἐντροπή μου κί ἐλόγου ντου, ἀντίς
γιὰ νὰ καταλάβῃ πὼς ἦτονε ἡ γι αἰτία,
μοῦρριχνε μινιάς λοῖς 'μμαθιαὶς ἀπὸ τὸ θαρ-
ρεῖς πὼς μου ζερατίζανε τὴν καρδιγὰ.

Σὰν ἐπόκαμεν² ὁ πηδηχτός³ κί ἐρχί-
ξαμε τὸ σιγανό, ἐπχιαστήκαμε 'ς τὴν
μαντινάδαις καὶ δγὲδ ὠραις ἤπαιζέ ὀυρά-
ρης, γιὰ νὰ τραγουδῶ ἐγὼ καὶ ν' ἀποκρί-
νωμαι, 'ς ὅσα μου τραγουδούσανε κύρης
καὶ γυῖός.

Καὶ 'ς ὄλον τὸ ὕστερο, ὅλοι τσῆ συν-
τροφχιζς μας, εἶπανε μὲ μινὰ φωνή, πὼς
πχοῖδ ταιργιαστὸ ζευγάρι δὲν ἐμπόργε
νὰ γενῆ, ἀπὸ τὸ Μανωλιό κί ἐμένα.

*

Ἐ ὅστερ' ἀπὸ καμπόσαις 'μέραις ἦρθε ὁ
σιῶρ γιαιτρός 'ς τὸ χωργιῶ μου, νὰ ἴδῃ τὴ
μάνια μου κί ἐμένα, ἐπέφανε μὲ 'ς τὴ βρούσι
νὰ τῶσε φέρω νερό. Δὲν κατέω γιάντα⁴
ἐκατακοκκίνησα πάλι, σὰν εἶδα τὸν κύρη
τοῦ Μανωλιῶ, μὰ ἤπηρα τὸ σταμνί 'ς τὸ
νῶμό μου νὰ πάω 'ς τὴν πηγὴ ἀπὸυνε 'ς
τὴν ἀκρα τοῦ χωργιῶ, γιαιτὶ ἐκεῖα 'νε τὸ
νερὸ κρυγὶ σὰν τὸ χιόνι. Ἐκεῖα πάλι
ἀπὸ γέμιζα τὸ σαμνί, ἐξίππαστηκα⁵ γιαιτὶ
μου φάνηκε πὼς ἐξανοίξα τὸ Μανωλιό νὰ
παρακατοσύγη⁶ κί ἀπήτης⁷ μὲ 'δε, ἐχῶ-
στηκε ἀπὸ πίσω ἀπάνω γκρεμνὸ.

Ἦπηρα μισογεμισμένο τὸ σταμνί μου
κί ἐγιάγυρα⁸ 'ς τὸ σπιτί.

Ἐ τὴν πόρτα, μ' ἐνήμενε ἡ μάνια μου
κί ἐσφογγίγιε τὰ μμάθια τῆ σὰν νᾶχε
κλαυμένα. Ὄστε νὰ γλακῆζω⁹, βγαίνει κί
ὁ γιαιτρός, ἀράσσει¹⁰ καὶ μὲ φιλεῖ καὶ μου
λέει πὼς θὰ μὲ κἀνῃ θυγατέραν του, γιαιτὶ
μοῦφερε προξενεῖα ἀπὸ τὸν ὕγιόν του.

Ἦ μάνια μου μ' ἐρώτηζε ἄ μ' ἀρέση,
κί ἂν εἶνε μὲ τὸ θέλημά μου μὰ ἐγὼ
ἀπὸ τὴν ἐντροπή, ἐπχιαστήκα ἡ λαλεῖα
μου καὶ δὲν ἐμπόρουνε νὰ βγάλω ἄχνα
τοῦ τὸ στόμα μου. Καὶ δὲ κατέω μὰ τὸ
Θγέ, πὼς μέσα 'ς τὴ κατασκέπασι¹¹ καὶ τὸ
καρδιοχοχτύπι ἀπὸ μ' ἐπχιχε, εὐρέθηκα
μινιὰν κοπανιά¹² γονατισμένη 'μπροστὰ 'ς
τὸ γιαιτρός, καὶ τοῦ φιλοῦσα τὴ χέρα.

*

Δέκκ μῆνες ἤμουνε λογοσεμμένη¹³ μὲ τὸ
Μανωλιό, καὶ πᾶσα Κυργιακὴ ἤρχοντονε,
πότε μὲ τὸν κύρη του, πότε μοναχός του,
νὰ περάσωμε ὀμάδι¹⁴ τὴν ἡμέρα.

1) Ζάλα=βήματα. 2) Ἐπόκαμεν=ἐτελειώσε.
3) Πηδηχτός, Σιγανός=εἴδη χορῶν. 4) Γιάν-
τα=διατί. 5) Ἐξίππαστομαί=ἐξφονίζομαι, ἐκ-
πλήττομαι. 6) Παρακατοσύγω=παραμονεύω. 7)
Ἀπήτης=ἄφοδ, ἐπειδὴ. 8) Γιαγύρα, ἐγιάγυρα=
ἐπιστρέφω. 9) Γλακῶ=τρέχω. 10) Ἀράσσει=ὄρ-
μῶ. 11) Κατασκέπασις=Στενοχωρία, βάρος κα-
τὰ τὸ στήθος. 12) Μινιὰν κοπανιά=ἐπὶ σιτηγῆν,
φράσις. 13) Λογοσεμμένη=ἠραβωνισμένη. 14)
Ὄμαδι=ὄμοῦ.

Ἐνημέναμε πάλι τὸ δεκαπενταύγουστο,
ποῦχαμε ταμένα 'ς τὴ χάρι τσῆ Παναγίας
νὰ βλοηθοῦμε τὴν ἡμέρα 'ποῦ γρωνιστή-
καμε.

Κάθε ποῦ ἤρχοντονε ἐκουβαλούσανε
μαζὺ ντως ἀπὸ τὸ Ἀρχάνας τοῦ Θεοῦ
τὰ καλὰ ἀρνιά, γλιγούδιζ¹, κηπικά² λοῖς
λογιῶ, καὶ ὅ, τι πρωτοφανίστηκο 'μπόργε
νὰ ζητήξῃ καρδιγὰ ἀθρώπου.

Ὁ γιαιτρός ἐκουβέδιγχιζε μὲ τὴ μάνια
μου κί ἐγὼ μὲ τὸ Μανωλιό ἐκαθίζαμε
'ς τὸ πεζούλι 'ποῦνε ἀπ' ὄξω ἀπὸ τὴν
πόρτα μας . . . καὶ σὰ δὲν ἐτσουτσου-
ρίζαμ³ ἐμεῖς, ἐμιλοῦσανε ἡ καρδιγαις μας.

*

Μινιὰν Κυργιακὴ ὁ σιῶρ γιαιτρός ἦρθε
μοναχός του. Σὰν τὸν εἶδα μοναχό, ἐπή-
γανε τὰ σωθικά μου κάτω⁴, κί ἐλόγιασα,
πὼς κακὸ θάπαθε ὁ Μανωλιός γιὰ νὰ
μὴν ἐρθῆ. Ὁ γιαιτρός ἦτονε χλωμια-
σμένος λιγάκι καὶ μὰς εἶπε, πὼς ὁ Μα-
νωλιός δὲν ἦρθε, γιαιτὶ ἐκεῖα 'ποῦ ἴηε νὰ
διασκελίσῃ ἔναν τράφο, ἐλόστρεψε⁵ τὸν πόδα
ντου. Ἦκατσε μινιὰ ὀλιὰ⁶ κί ἀπόσις⁷ ἐμί-
σεψε, γιαιτὶ, λέει, ἐβιάζοντονε νὰ γιαιγύ-
ρη, μὰ καὶ χρειάζεταιαι νὰ βάλῃ κισνένα
'μπλάστρι 'ς τὸν πόδα τοῦ Μανωλιῶ.

Μὰ ἐγὼ δὲν ἐπολυπίστεψα τὸ λόστρεμ-
μα τοῦ ποδιγῶ, καὶ ὄλη τὴν ἐβδομάδα
ἤβανα 'ς τὸ νοῦ μου χιλῶ λογιῶ λαί-
σμούς, καὶ ἐνήμενα τὴ Κυργιακὴ νὰ τσῆ
ξεδιαλύη. Ὄλο τὸ Σαββάτο εἶχα με-
γάλο μεράκι καὶ τὴν Κυργιακὴ ἀπὸ τὰ
χαράμματα ἐβγῆκα 'ς τὸ δῶμα, ποῦ ἐ-
φαίνοντονε ὁ μέγας δρόμος, καὶ ἐνή-
μενα νὰ φανῇ ὁ Μανωλιός.

Ὁ ἥλιος ἤκαιγε σὰν τὴ φωθιὰ, μὰ ἐγὼ
δὲν ἐξέσερα⁸, ὅστενα ποῦ πῆε 'ς τὰ με-
σόρανα.

Ἦ μάνια μου εἶχε τὴν ἰδγία λιγοψυ-
χεῖ, μὰ δὲ μ' ἀπόδειχνε πρᾶμμα. Ἦλεγε,
ὅ, τι τσῆ κατέβαινε, γιὰ νὰ μου κἀνῃ πα-
ρηγοργιά, μὰ σὰν εἶδε πὼς ἀλλάζε ἡ ὄψι
μου κί ἐγίνουμουνε σὰν τὸ κερί, ἐτώπασε
λιγάκι καὶ ὕστερα μοῦταξε πὼς αἶ δὲ φα-
νῆ κισνεῖς ὡς τὸ πρόσαργο⁹, θὰ πέψη ἄ-
θρωπο νὰ ἴδῃ ἴντα 'πογενήκανε.

Ἄργα ἄργα σὰν ἤρχιζε νὰ μωχριάζῃ¹⁰,
ἐπῆα νὰ γυρεύω ἄθρωπο, μὰ σὰν ἐγιά-
γυρα, εἶδα τὴ φοράδα τοῦ γιαιτροῦ δεμένη
'ς τὸ κερίλλι¹¹ τσῆ πόρτας.

Σὰν τὸν εἶδα μοναχό, ἤραξα ἀπάνω

1) Γλιγούδια=Τρωγάια, ξηροὶ καρποί. 2)
Κηπικά=λαχανικά. 3) Τσουτσουρίζω=ψιθυρίζω.
4) Σωθικά=ἐντόθια ἢ ὄλη φράσις λίαν συνήθης,
σημαίνει μέγαν φόδον. 5) Λοστρέφω, λόστρεμμα
=Ἐξαρθρῶ. 6) Μινιὰ ὀλιὰ=ὀλίγον. 7) Ἀπόσις,
Κισπόσις Κισπόσιαις=ἀπὸ ἰσεί, ἐντόθεν, ἐπι-
τα. 8) Ἐσεέρω=ἀποσύρομαι. 9) Πρόσαργο=
Ἐσπέρας. 10) Μωχριάξει=νοκτόνει. 11) Κερίλλι
=κερίλλιον, κρέας.

ντου και τον έρωτοῦσα· μὰ έλόγου ντου άντις για νά μ' αποκριθῆ, με' φίλησε, και ηνωισα πώς άποῦ τάμμάθια ντου εστάζανε δάκρυα 'ς τὰ μάγουλά μου άπάνω.

— Ο Μανωλιός, μούπε σάν έσυλλοίση-κε λιγάκι, είνε τὸ ιδίγο πάλι. Η χάρι ντου! νά τότε λυπηθῆ, και νά δώση και 'ς έμάς άπομονή. Είπα τα τῆς μάνας σου, κι' άς σου τὰ 'πῆ, γιατί έγώ βγαίνομαι νά μισέσω. . . Δε' μούβγαλε μπλιό άχνα.

Ηλυσε τῆ φοράδα ντου, έκαβαλίκεψε και ηφυγε γερά γερά! και μόνο σάν ητονε νά στρήψη τὸ βούκουνα, έγγύρισε και μού 'κουνούσε λυπητερά λυπητερά τῆν κεφαλήν του.

Σάν έμπήκα μέσα, είδα τῆν μάνα μου νά κείτεται άπάνω 'ς τὸ στρώμα τῆς, και νά κλαίη σάν τὸ μωρό παιδί. Τῆν άγκάλεσα και ηκλαιγα κ' έγώ πεσμένα άπάνω τῆς, και τῆν έρωτοῦσα λντα' τὸ εἶπε ὁ γιατρός· μὰ εκείνη δέ' μ' άπηλοήθηκε και δός του κ' ηκλαιγε.

Έλόγισα πώς ὁ Μανωλιός α' δέν έπόθανε, θάνε τόσο βαρῶ, πού τότε κλαίει άπό δά' κι' έτσά σάν νά μὴν ημουνε έγώ ἡ δαχτυλιδαμένην ντου, μόνο ητονε άπατή τῆς, ηρχίξα νά τῆνε παρηγορῶ και νά τῆνε ρωτῶ γιάντα κλαίει, σάν εἶν' ὁ Μανωλιός τὸ ιδίγο.

Ετότες έδασατάχτηκε, έδασατάχτηκε ὅσο 'μπορούσε, μὰ έξέσπασε τὸ κακό και ημπήξε μινά φωνή,

— Άχ! Έλέγκω μου, μαγάρι νάτανε άποθαμμένος!

Είκοσι μερόνυχτα δέν έπάτησα τῆν πατητήρα! τὸ σπιτιού, νά 'έγώ έξω, μόνο εστάκουσσε άπό 'πάνω τῆς και τῆν ηβλεπα, και τῆ 'πότιζα μολοχανούς και χαμομήλια, γιατί έρρώστησε βαρῶ κ' ηρθε 'ς τὸ θάνατο· κι' α' δέν ηβάζε ὁ Θχιός τὸ χέρι ντου, θά μ' έφινε πεντάρφανη 'ς τῆ πέντε δρόμου.

Μ' άπάνω 'ς τὸ άγκομαχητό, κι' άποῦ τὸ παραμιλητό τὸ βίγου τῆς, ημαθα τῆν κακομοιργιά πού ηπες 'ς τῆν κεφαλή μου, και τῆ φοβερῆ άρρώστια πούπιασε τὸ Μανωλιό.

Η μεσκινιά είνε χειρότερη άποῦ τῆν κατάρρα τὸυ Θεοῦ, γιατί ὁ μεσκινός δέν είνε μπλιό θρωπος· και ὁ άγαπημένος μου Μανωλιός, ὁ μπιστικός τῆς καρδιγιάς μου, έγένθηκε μεσκινός.

Ο κύρης του, πού ητονε γιατρός, είδε άπάνω 'ς τῆ χέρα ντου τὸ άναθεματισμένο σημάδι τῆς άρρώστιας. "Α' μού τὸ 'λεγε κι' έμένα, έτσά πού τῶπε τῆ μάνας μου, θά 'πόθαινα ντελόγος και θά'ξιμ-πέδενε, μὰ ἡ άρρώστια τῆς μάνας μου και τὰ παραμιλητά τῆς, μού ποτίσανε σταλαμαθιά σταλαμαθιά τὸ φοβερό φαρμάκι και δέ μ' έπιασε τῆ κακομοιργιασμένη.

1) Ένωστει, τὸυ Θεοῦ. 2) Γερά για—ταχώς. 3) Ρούκουνας—γωνία. 5) 'Ιντα—τι, τί. 5) 'Απηλοομαι—άποκρινομαι. 6) Δαχτυλιδαμένη—ηραδωνισμένη. 7) Πατητήρα—κατόφλιον. 8) Ντελόγος—έλετω.

Ο γιατρός εἶπε τῆ μάνας μου, πώς δέν ηπρεπε μπλιό νά κάνουνε άθιβολή! για βλόγα, γιατί άπατός του είνε ηρισθιανός και δέν ηθελε νά γενοῦνε κι' άλλοι δυστυχισμένοι άποῦ τὸ κακό τὸυ παιδιγού ντου.

Αν ηθελε, εμπόργε νά τὸ κατασκεπάση και ν' άφήση τὸ Μανωλιό νά χαιρέται τὰ καλά ντου μέσα 'ς τὸ χωριόν του· μὰ ὁ γιατρός είνε πλιό παρα πνεματικός, και ηπρεπε τέθια άρρώστια, νά τῆνε 'πῆ 'ε ὅλο τὸν κόσμο, γιατί, δέν ηθελε νά τῶχη βάρος 'ς τῆ ψυχῆ του, ν' άφήση νά κολλήσουνε κι' γελλοι χωργιανοί. Αλήθεια, θά τὸν έξεχωρίζανε άποῦ τὸ μονάκριβο παιδί ντου, και θά τὸ πέμπανε 'ς τῆ Μεσκινιά άποῦ δέ κάθουτ' άλλοι, παρα ὅλο μεσκινίδες, μὰ ηπρεπε νά τῆνε 'πῆ τῆν αλήθεια, γιατί άποῦ τὸ λόγο τὸυ γιατροῦ έκρῆμουνε ἡ ζωῆ ὅλου τὸυ χωργεῶ.

Μπορεῖ νά μὴν εστάθηκε καλός κύρης, γιατί ηθελε νά 'νε καλός ηρισθιανός και καλός θρωπος!

Κι' έγώ με τῆν μάνα μου σάν έπῆρ' άπάνω τῆς, κι' έκαλητέρεψε μινά ὀλιά, έκουβεδιάζαμε ὀλημενης τῆς 'μέρας, για τὸ κακορίζικο τὸ Μανωλιό.

Δέν εμπόρουνα μὰ τῆν άγάπην τὸυ Θεοῦ νά τὸ πιστέσω, πώς ητονε αληθινό· και κάθε λίγο και λιγάκι έσυλλογίζου-μουνε, πώς κοντεύει ὁ δεκαπενταύγουσος.

Μούλεγε, νά παραιτήσω τὸ τελάρο και τῆ μπόλιας και νά μὴ βόφτω μπλιό τὰ προυκέ μου, και εγεμίζανε τάμμάθια τῆς. Μὰ έγώ μουνε άποφασισμένη, και κτανεις δέν εμπόργε νά τὸ 'γάλη άποῦ τῆ κεφαλή μου. Δέν ηθελα μινδὲ νά τὸ συλλοιστῶ σιας, δ' πώς θά τὸν άπαρηθῶ γιατί έρρώστησε, και ηλεγα τὸ τῆς μάνας μου, πώς θά 'πάω μαζύ ντου, ὄντε τότε πέψη ὁ κύρης του 'ς τῆ Μεσκινιά. Μὰ εκείνη έκουνούσε τῆ κεφαλή τῆς και μού 'λεγε νά βγάλ' άποῦ τὸ νοῦ μου κι' ετούτη τῆν ὕστερα ὀρπίδα, γιατί δέν ητονε τὸ 'έξας' μου νά 'πάω εκείδὰ, πού πχαινοῦνε μόνο οἱ μεσκινίδες.

Σάν εἶπα τῆς μάνας μου ταδὲ ταχάτέ-ρουδ, πώς θέλω νά 'πάω 'ς τὸ Κάστρο, για νά πάρω μινά ὀλιά μεταξι νά 'ξυφάνω τὸ πανί πούχα στεμένο, επαραξενεύτηκε 'ς τῆν άρχή, μὰ ὕστερα μούπε, νά 'πάω με τῆν εὐχή τῆς και νά κάτζω κι' ένα δγαδ 'μέρας 'ς τῆ συντεκνισιάς μας, για νά δώση άλλου ὁ νοῦς μου.

Μὰ έγώ, άλλα εἶχα 'ς τὸ νοῦ μου ἱσα-ισα.

Ηπχαινα μαζῆ μ' ένα γέρο γειτονά μας, πού ητονε κι' εκείνος για νά μπῆ τῆ χώρα.

Σάν έφτάξαμε μπροστά 'ς τὸ Κάστρο, έκάνανε άνέγυρο, για νά 'μποῦμε άποῦ τὸυ Λαζαρέττου τῆν πόρτα. Έκειδ' εστάθηκα λιγάκι, πώς θά δώσω έλεημοσύνη 'ς τῆ μεσκινίδες, πού διακονοῦνται εκεί-

1) Αθιβολή—δμιλία. 2) Βλόγα—έλεος τὸυ γάμου. 3) Σιας—τοῦλάχιστον. 4) Έξας—έξουσία. 5) Ταδὲ ταχάτέρου—τῆν επάριον.

δά· σάν είδα πώς κτανεις δέ μ' έθώργε, έ-γλάκηξα 'μπροστά 'ς τὸν πρώτο μεσκινά και τούδωκα δγαδ ρηάλια! πούχα δεμένα 'ς τῆν άκρα τὸυ μαντηλιού μου, και ηπη-ρά του τὸ τάσι άποῦπινε νερό, και τὸ βα-στοῦσε για νά τὸυ βίγουνε τῆ παραδες μέσα. Ὑστερα τὸν έγαῦδεφα ὡσάν τῆ μάνα 'πού χαιδεύγει τὸ παιδί, και εξα-φνίστηκε ὁ κακομοιργς, κι' έπόμεινε νά με ξανοίγη νά βαστῶ τὸ τάσι ντου, και νά νοιώθῆ τὰ κανάκια μου.

Κιανόκειας, έγλάκηξα πάλι για νά προφτάξω τὸ γεροντή, άποῦ μ' έφερνε 'ς τῆ χώρα.

Ηπῆρα ὅ,τι μού 'χρειάζουνοτε άποῦ τὸ Κάστρο, και άποσπερις εγγάγυρα 'ς τὸ χωργιό. Και 'ε ὅλο τὸ δρόμο άλλο δέν ηκανα, παρα νά στέκωμαι ὅπου νερό και κουτσουναί και νά πίνω με τὸ τάσι τὸυ μεσκινῆ. Και σάν ηφταξα 'ς τὸ χωργεῶ ηπικιν μ' αὐτὸ εδίδουνε δέν εδίδουνε.

Γιατί, εἶται θά 'κόλλουνε τῆν άρρώστια τὸυ Μανωλιού, και δέ θά τὸν ηφίνα νά πῆρ μοναχός του 'ς τῆ Μεσκινιά.

Ενήμενα πότε θά φανοῦνε και 'ς έμένα τὰ σημάδια τῆς άναθεματισμένης άρ-ρώστιας. Έκεινο άποῦ ὅλοι οἱ άθρωποι, άνετριχιάζουνε και νά τάκούσουνε μόνο. έγώ τὸ παρακαλοῦσα 'μέρα νύχτα. Ενή-μενά τα, για νά μινύσω τὸ κυροῦ ντου, τὸυ γιατροῦ.

Μὰ ὕστερ' άποῦ 'λίγαις ημέραις έκου-στήκανε τ' ανελλώματα' κι' εσηκώθηκε ἡ επανάστασι. Οἱ Τούρκοι μᾶς εδγεώ-ζανε άποῦ τὸ χωργιό μας και επήραμε τὰ βουνα. Έκειδ', άπαντήξαμε και τὸ γιατρό. Εἶχα πέντε μῆνες νά τότε 'δῶ και δέ 'μύρεσα νά τότε σουσουμάσω'. Σὲ τόνον καιρὸ ητονε καμπουργιασμένος σάν τὸ κατσούνι, και τὰ μαλλιά ντου ητονε κατάρρα. Ὀντε μᾶς είδε, ηραξε άπάνω μας, και μᾶς εἶπε με χαρὰ μεγάλη.

— Ο γυιός μου, πολεμᾶ τσοῖ Τούρ-κους μαζύ με τὸν καπετᾶν Κόρακι!

Μὰ ὕστερα 'πὸ εἶξε 'μέρας μᾶς ηθανε τὰ μαντάτα, πώς 'ς τὸν πρώτο πόλεμο εσηκώθηκε, γιατί καταμύναχος πού πο-λέμοῦσε, σάν ηδγειασε πενήντα φοραῖς τὸ τουφέκι του και τῆ μπιστόλαις του, η-πες με τῆ μαχαίρα ντου μέσα 'ς τ' άσκέ-ρι, ὡστενα πού γίνηκε κορμάθια.

— Ὄφου! τὸ κακορίζικο!

Δε' μπορῶ μπλιό νά σου τὰ λέω· θαμ-πώνουνε τάμμάθια μου και κόβγεται ἡ γε έμλιε μου, ὅσο τάναστοροῦμαι. . . .

Αιγούγια μουδ' τῆ μαυροκακομοιργας, πώς εκατάντησα! Εσηκώθηκε ὁ Μανω-λιός· εκάηκε ἡ μάνα μου μέσα 'ε μινά σπη-λιά, πού έφρίζανε άχερα άποῦ τῆ τρύπα και τ' άνάψανε οἱ Τούρκοι· εσηκώθηκε κι' ὁ γιατρός άποῦ μινά μπάλα, πού τούρθε 'ς τὸ μῆλιγγα, ὄντεν ηδενε τῆ χέρα ενοῦς λαθωμένου.

1) Ρηάλια—ρρόσια, κερμάτια άργυρά. 2) Κανάκια—θωκειαί. 3) Ανελλώματα—ταραχαι, στά-σεις. 4) Σουσουμάζω—αναγνωρίζω. 5) Κατσούνι—άχιτρον. 6) Αιγούγια—έλλοίμονον.

Και έγώ μοναχωμένη, έπόμεινα ζένη και πεντάρφανη, 'ς τσοῖ πέντε δρόμους.

Η κακή άρρώστια δέ μού κόλλησε, γιατί είδε ὁ Θεός πώς δέν ητονε λίγα ὅσα 'συρα, και μ' άφησε νά σμίγω με τσοῖ άλλους άθρωπος 'ς τῆν εκκλησία, και ν' άνάφτω ένα γκεράκι για τῆ ψυχῆ τῶν άποθαμμέ-νω μου.

Νά γεζντα δέν επαντρεύτηκα, ἄς η-μουνε και ἡ γιόμορφότερη κοπελλά δλου τὸυ Μαλεβούζου. Σά' σου τῶλεγα 'ς τῆν άρχῆ μ' εζάνοιγες καλά καλά, γιατί άπ' ὅ,τι 'θώργε, δέν εμπόργε νά τὸ πιστέ-ψη· μὰ πέ μου εδὰ και σύ, ὕστερα 'πού τὰ τόσα μου βάσανα, εμπόργε ν' άπομείνη άπάνω μου κινένα σημάδι, τῆ μαυρι-ρισμένης και σκοτεινισμένης νεότης μου; . . .

Εθλίφα τῆν χεῖρα τῆς άτυχοῦς γυναι-κός και βαθέως συγκεκινημένος άπεχαι-ρέτσια αὐτήν, ένα επανέθια εἰς 'Ηρά-κλειον. Έκειδ' εἶξα πιστῶς τῆν ἱ-στοριάν τῆς, ιστοριάν πλήρη ηρωισμοῦ και ὕπερανθρώπου άφοσιώσεως.

Και ὅτε πρό τινος ανεγίνωσκον ἐν τῷ γαλλικῷ τύπῳ τὰς τιμὰς και τὰς δάφνας αἰτίας άπενέμοντο εἰς τῆν ἱερὰν μνήμην τῶν «θμμάτων τὸυ καθήκοντος», ανεμνή-σθην τῆς άτυχοῦς Έλέγκως και εσηκέθην, πόσον ὕπερέχει τῶν άλλων ὁ άγνωστος, ὁ άδραβευτος ηρωισμός τῆς!

ΙΩΑΝΝΗΣ Μ. ΔΑΜΒΕΡΓΗΣ.

ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

Η ἐν Χαλκίδει Βασιλικὴ τῆς ἁ-γίας Παρασκευῆς.

Μετὰ τὰς Κατακόμβας, τῆν εσπέραν τῆς 31 Αὐγούστου επεσεκέρθημεν ἐν Χαλ-κίδει τῆν μεγάλην Βασιλικὴν τῆς ἁγίας Παρασκευῆς, ἐνοριακὸν ναὸν κείμενον ἐν-τὸς τοῦ φρουρίου.

Τὸ οἰκοδόμημα τοῦτο, διὰ τῆν μεσαι-ωνικὴν χριστιανικὴν ἀρχαιολογίαν, διὰ τῆν ἐπιτόπιον ἱστορίαν και διὰ τῆν οὕτω λαμπρῶς συμπληρουμένην ἱστορίαν τῆς τέχνης τῆς χριστιανικῆς ἀρχιτεκτονικῆς τοῦ ἔθνους ἡμῶν, ἀποκαθίσταται τῷ ὄντι πολύτιμον τῆς χριστιανικῆς τέχνης κει-μήλιον, οὗτινος τῆν αξίαν ἀδυνατοῦμεν νά παραστήσωμεν εἰς τοὺς οἰκοθεν μὴ ἐννο-οῦντας ταύτην, τοῦτο μόνον ἀρκούμεθα ν' ἀναφέρωμεν εἰς τοὺς καλοὺς ἡμῶν ἀνα-γνώστας ὅτι ἡμεῖς, ἔχοντες ὕπ' ὄψιν τὰς φοβεράς και συνεχεῖς καταστροφάς, ἄς τὸ ἔθνος ἡμῶν ὕπεστη οὐδέποτε ἠλπίζομεν ὅτι ἠδυναμέθα νά εὔρωμεν ἐν Ἑλλάδι

Βασιλικὴν ξυλόστεγον τοῦ εγ' αἰ-ῶνος οἷα ἡ ἐν Χαλκίδει Βασιλικὴ τῆς ἁ-γίας Παρασκευῆς! Ἀμέσως ἐκ πρώτης ὄ-ψεως τὸ μὲν οἰκοδόμημα τοῦ ναοῦ, ὕπε-νησεν ἡμᾶς τῆς ἐν Cefalù Νορμανδικῆς Βασιλικῆς τῆς ὑπὸ τοῦ Βασιλέως Ρογή-ρου τῷ 1148 κτισθείσης και ἐν γένει τῶν χριστιανικῶν οἰκοδομημάτων τῶν Νορ-

μανδῶν, τῶν ἐν τῇ μεσημβρινῇ Ἰταλίᾳ Ἀπουλία, Καλαβρία και Σικελία ἀπὸ τοῦ 1019 μέχρι τοῦ 1194 ἀρξάντων, τὸ δὲ κωδωνοστάσιον ὑπέμνησεν ἡμᾶς τοῦ κωδωνοστασίου τοῦ ἐν Βενετίᾳ ναοῦ τοῦ ἁγίου Μάρκου ἐγεθέντος τῷ 1466—95 και ὅπερ πάλιν εἶναι ἀρχαιότερον κωδο-νοστασίου ἀπομνήμης τοῦ κωδωνοστα-σίου τῆς Μητροπόλεως τῆς Piazenza, τοῦ τῷ 1122 ἱδρυθέντος.

Μετὰ τῆν γενικὴν ταύτην προθεωρίαν τοῦ ὅλου οἰκοδομηματος, ἠρξάμεθα εἰτα σπουδαζόντες τὰ καθ' ἕκαστα.

Τὸ ἐξωτερικὸν μήκος τῆς Βασιλικῆς ταύτης ἀρχικῶς ἦν 44 περίπου γαλ. μέ-τρων ἀλλὰ τῷ 1854 ἐκ σεισμοῦ τοῦ δυτι-κοῦ τοίχου τῆς εἰσόδου κρημισθέντος, οἱ τότε ἐπίτροποι ἀνωκοδόμησαν τοῦτον εἰς-ελθόντες 7 μέτρα ἐντὸς τοῦ ναοῦ τ. ἔ. ε-σμίκρυναν τοῦτον κατὰ 7 μέτρα οὕτως ὡστε τὸ νῦν ἐξωτερικὸν μήκος τοῦ ναοῦ εἶναι 37,40 γ.μ. τὸ δὲ πλάτος 20,43.

Ἐξω τοῦ ναοῦ ἱστανται εἰσέτι δύο στῦλοι ἐκ μαρμαροῦ, οἵτινες πρό τῆς κα-ταπτώσεως τοῦ δυτικοῦ τοίχου, ἱσταντο ἐντὸς τοῦ ναοῦ, ἡ μεταξὺ δὲ τούτων και τῶν πρώτων ἐσωτερικῶν στῦλων διάστα-σις εἶναι 4,48 ὅπως και ἡ μεταξὺ τῶν λοιπῶν ἐσωτερικῶν στῦλων.

Η στέγη τοῦ ναοῦ ἐστὶ ἐκ ξύλου, ἡς τὸ μέσον ὑψοῦται τῆς λοιπῆς τῆς τῶν πλαγιῶν κλιτῶν, ὡς ἀπαιτεῖ ὁ ρυθμός και ἡ ἀρχιτεκτονικὴ διάταξις τῶν οἰκοδομη-μάτων τῆς Βασιλικῆς ἐν πολλαῖς δ' εἰσέτι δοκοῖς διακρίνονται τὰ ἀρχαῖα διὰ χρω-μάτων κοσμήματα διάφορα φραγκικὰ σύμ-βολα, σταυροί, γράμματα κλ. ἄτινα δέον ἐκ παντὸς τρόπου ἀμέσως νά εξετασθῶσι πρὶν ἢ ἐντελῶς ὑπὸ τοῦ χρόνου εξαλει-φθῶσιν.

Ἐντὸς τοῦ ἱεροῦ βήματος ἀριστερᾷ, ὕ-πάρχει ἐντετειχιωμένη λατινικὴ ἐπιτύμ-βιος πλάξ γεγραμμένη διὰ γοθθικῶν γραμ-μάτων ἐφ' ἧς ὑπάρχει τὸ ἔτος M C C C L X X X V I I I (= 1398).

Ἄνω τοῦ ὁλοῦ τῆς ἁγίας τραπέζης ὑπάρχουσι γραφαὶ σύγχρονοι· ἐπὶ δὲ τῆς στέγης τοῦ διακονικοῦ, τοῦ καθιερωμένου εἰς τιμὴν τῆς Ἁγίας Τριάδος, δισσώθη-σαν δύο λαμπρᾶς τέχνης γοθθικαὶ σταυ-ροβολαὶ στηριζόμεναι ἐπὶ βάσεων γοθθι-κῶν κεκοσμημένων δι' ἀνθέων και φυλλω-μάτων ἀρίστης γοθθικῆς τέχνης, τέχνης οἷαν και ἐν τῇ Δύσει κατὰ τῆν ἐποχὴν ταύτην λίαν δυσκόλως εὔρισκομεν.

Ἐπὶ τῶν κολοφῶνων τῶν δύο σταυ-ροβολιῶν ὑπάρχουσιν ἐπὶ μὲν τῆς κορυφῆς τῆς μίας σταυροβολίας γοθθικὸν γλαφυ-ρὸν τετράφυλλον ἐπὶ δὲ τῆς ἐτέρας κερα-λῆ λέντος. Λυπηρὸν μόνον ὅτι τὰ σπάνια ταῦτα και πολύτιμα ἀρίστης γοθθικῆς τέχνης κειμήλια οἱ ἐκείσε διακοσμήσεως χάριν κατεκαλύφθη ἀδόξω, ὡς διακο-

1. Ἐκ τῆς πτώσεως δὲ ταύτης τοῦ τοίχου, ὡς ἐν τῷ ἀποσπασμῷ ὁ σεβαστὸς γέρον λαχαγὸς κ. Σωτηριάδης μοι εἶπεν, ἀπεδείχθη ὅτι ὁ τοίχος οὗ-τος εἶχε λαμπρὰς ἀγιογραφίας, εἰς οὐ εἰκάζεται ὅτι πιθανὸς ὅλος ὁ ναὸς ἦτο κεκαλυμμένος διὰ τοιούτων ἀγιογραφιῶν, ὧν συνηθεστάτη τόχη ἡ δὲ ἀδόξωτο ἐπικάλυψι!

σμήσεως χάριν και ἐτέρας καταστροφᾶς τῷ πολίτῳ τούτῳ οἰκοδομηματι επέφερον, ἰδίᾳ μάλιστα ἀνευ οὐδεμιάς ἀνάγκης και τοὺς δύο πρώτους πλησίον τῶν χορῶν στύλους, ὅπως ἀφῶς και ἀκόμψως λε-πτύναντες ἐναντίον τῆς ἀρχιτεκτονικῆς συμμετρίας, ἧτις ἀπῆτει τὸ ἱσοπαχὲς και ὁμοίμορφον τῶν στῦλων ὡς οὗτοι ἀρχι-κῶς εἶχον.

Μετὰ τῆν εξέτασιν τοῦ ναοῦ ἐξητά-σαμεν εἰτα τὸ ἀπλοῦν, και ἐν τῇ ἀπλό-τητι αὐτοῦ σεμνὸν και ἀρχαῖον τετράγυ-νον κωδωνοστάσιον, οὗτινος ἐκάστη πλευ-ρὰ εἶναι 6,30 τοῦ γ. μ. καλύπτει δ' αὐτὸ ταπεινὴ τετράπλευρος ὀξυκόρυφος στέγη.

Τὰ κωδωνοστάσια εἶναι τὸ νεώτερον μέρος τῶν χριστιανικῶν οἰκοδομημάτων ἡ συναρμογὴ δὲ τούτων πρὸς τὸ λοιπὸν ἀρχιτεκτονικὸν οἰκοδόμημα ἀεὶ ἱκανὸς εἰς τοὺς ἀρχιτέκτονας παρέσχε δυσκολίας, διὰ τοῦτο τὰ κωδωνοστάσια ἄλλοτε τί-θενται ἀνω τοῦ νάρθηκος, ἄλλοτε ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ, ἄλλοτε ἐπὶ τῶν πλαγιῶν τοίχων, ἄλλοτε ἐπὶ τῶν αὐλῶν και τῶν εκκλησια-στικῶν περιβόλων χωριστὰ ἱστάμενα, ἄλ-λοτε πλησίον τοῦ τρούλλου και ἄλλοτε ὅπου ὁ ἀρχιτέκτων ηθελε θεωρήσει προσ-φεστέραν τῆν μετὰ τοῦ λοιποῦ οἰκοδο-μηματος ἀρχιτεκτονικὴν συναρμογήν· και διὰ τοῦτο και ὁ ἀριθμὸς τῶν κωδωνο-στασιῶν εἶναι λίαν διάφορος ἐν μῆ και τῇ αὐτῇ Ἐκκλησίᾳ ἄλλοτε τίθεται ἐν κωδωνοστάσιον, ἄλλοτε δύο και ἄλλοτε τέσσαρα εἰς τὰς τέσσαρας τῆς Ἐκκλησίας γωνίας.

Τὸ κωδωνοστάσιον τῆς ἐν Χαλκίδει Βα-σιλικῆς τῆς ἁγίας Παρασκευῆς ἱστανται πρὸς ἀνατολὰς τοῦ ναοῦ, ὅπως τὰ ἀρχαῖα κωδωνοστάσια τῆς ἐν Siena Μητροπό-λεως κωδωνοστάσιον τοῦ 1284, τῆς Pia-zenza τοῦ 1122, τῆς ἐν Φλωρεντίᾳ Ma-ria Novella τοῦ 1279—1362, τοῦ S. Zeno Maggiore εἰς Βερόνα τοῦ 16'. αἰ-ῶνος τῆς ἐν Βενετίᾳ Ἐκκλησίας τῶν Frari [S. Maria gloriosa dei Frari] τοῦ 1361—1396 και άλλων ἀρχαίων ἰδίᾳ τῶν ἐπὶ τῶν σταυροφόρων ἱδρυθέντων χριστιανικῶν οἰκοδομημάτων.

Τὰ κωδωνοστάσια εἶσι καθαρῶς ἔργα τῆς Δύσεως, ὁπόθεν κατὰ τὸν Θ' αἰῶνα φαίνεται ὅτι ἦλθον και ἐν τῇ Ἀνατολῇ τοῦ δουκὸς τῆς Βενετίας Ursu πέμψαντος τῷ 865 ὡς δῶρον 12 μεγάλους κώδωνας κατὰ τοὺς μὲν τῷ αὐτοκράτορι Μιχαήλ, κατὰ τοὺς δὲ Βασιλεῖς, ὅτε πρὸς τοπο-θέτησιν τούτων ἴδιοι ἱδρῦθησαν πύργοι ἐν τῷ ναῷ τῆς ἁγίας Σοφίας οἱ πύργοι τῶν κωδωνοστασιῶν· πρό τῆς χρήσεως δὲ τῶν κωδῶνων ἐν μὲν τῇ Δύσει πρὸς συναγωγὴν τῶν πιστῶν εἶχον τοὺς καλουμένους ταχυ-δρόμους τῆς Ἐκκλησίας [ecclesiae curo-cores] ἐν δὲ τῇ Ἀνατολῇ τοὺς καλουμέ-νους Θεοδρόμους, οἵτινες ἐν τῇ ὄρᾳ τῶν ἱερῶν τελετῶν προσεκάλουν τὰ πλήθη ἐν τοῖς Ναοῖς φωνοῦντες ἀλλ.η.λοῦτα!

1. Καὶ διὰ τοῦτο μέχρι τῆς σήμερον ἐν ταῖς ἱε-ραῖς ἀγρυπνίαις και ἐν τῇ ἀρχῇ πολλῶν ἀκολου-θισμῶν φάλλεται ἀργῶς και μετὰ ἰστορίας τῶ ἀλλο-λοῦτα μέχρι τοῦ συναχθῆσθαι οἱ πιστοὶ ἐν τῷ Ναῷ ἡ οἱ μοναχοὶ ἐν ταῖς Μοναῖς αὐτῶν, σεμνὸν λεί-

Πολλοί νομίζουν ότι ο Πάπας Sabianus κατά τον 7' αιώνα εισήγαγε πρώτος την χρήση των κωδώνων εν ταίς Εκκλησίαις, αν δε τότε άμέσως και ίδια οικοδομήματα χάριν των Ιερών κωδώνων ή γέθησαν, τούτο μέχρι της ώρας ταύτης, τουλάχιστον ήμετε άγνοούμεν τούτο μόνον θετικώς και βεβαίως γνωρίζομεν ότι κατά τον άμέσως επόμενον αιώνα τὰ κωδωνοστάσια ήσαν γνωστά εν τῇ Δύσει, διότι 'Αναστασιος ο Βιβλιοθηκάρχος ρητώς αναφέρει ήμιν ότι τῷ 770, ο Πάπας Στέφανος ο γ' ψκοδόμησε τοιούτον εν τῷ εν Ρώμῃ ναῷ τοῦ αἰγίου Πέτρου, εν ᾧ μάλιστα εθηκε τρεῖς κώδωνες καλοῦντας τούς πιστούς εἰς τὰς ἱερὰς τελετάς!

Μετά ταῦτα ὅμως ἀπό τοῦ ἰδ. μέχρι τοῦ ἰδ' αἰῶνος τὰ κωδωνοστάσια ἀξιούνται μεγάλης προσοχῆς και οὐδείς ναός εγείρεται ἀνω βαρέως πύργου φέροντος ἐπ' αὐτοῦ βαρυτίμους και φεραυθόγγους κώδωνες, ταῦτα δε φέρουσι σχεδόν πάντα τόν αὐτόν τύπον, εἰσι βαρέα, τετράγωνα, ὕψηλά, ἀνευ πολλῶν κουφωμάτων, ἐπιτεγάζονται δι' ὀξυκρόφου τετραπλεύρου στέγης· τοιαῦτα εἶναι τὰ βαρέα τετραγωνικά κωδωνοστάσια τῆς εν Cefaliu Μητροπόλεως τοῦ 1148, τῆς Piazenza τοῦ 1122, καθ' ὃ ψκοδομηθῆ βραδύτερον τῷ 1466—95 και τὸ κωδωνοστάσιον τοῦ εν Βενετία ναοῦ τοῦ αἰγ. Μάρκου, τῆς εν Φλωρεντία S. Maria Novella τοῦ 1279—1362, τοῦ S. Zeno Maggiore εν Βερόνη τοῦ ἰδ' αἰῶνος τοῦ εν Murbach ναοῦ, βαρέα κωδωνοστάσια τοῦ 1139 και πάντα τῆς αὐτῆς ἐποχῆς βαρέα Ρωμανικά κωδωνοστάσια τῆς Γαλλίας, τοῦ ἰδ' αἰῶνος ὡς τὸ κωδωνοστάσιον τῆς Cha-paire πλησίον τοῦ Cluny (Saône-et-Loire) κλ. . . Εἰς τὴν τάξιν τῶν κωδωνοστασίων τούτων ὑπάγεται και τὸ κωδωνοστάσιον τῆς εν Χαλκίδι Βασιλικῆς τῆς αἰγίας Παρασκευῆς, βαρῦ, τετράγωνον, ἀνευ πολλῶν κουφωμάτων ἢ διαίρε-

ψανον παραμειναν ἔκτοτε εν τῇ χρήσει τῆς ἡμετέρας Εκκλησίας ἢς ἐκάστη πρᾶξι δεῖται τῇ ἀληθείᾳ σπουδαίας προσοχῆς και μελέτης.

1. «Stephanus III A. D. 770 fecit super basilicam S. Petri turrin, in qua tres posuit campanas, quae clerum et populum ad officium Dei convocarent». Βραδύτερον δὲ ο Πάπας 'Ιωάννης ο γ' τῷ 968 καθίρωσε και τὸ βάπτισμα τῶν κωδώνων τῆς Εκκλησίας ἐνῷ πρό αὐτοῦ ρητώς τούτο ἐμποδίζετο ὡς ἐν ἔγγράφῳ τινι τοῦ 789 Καρόλου τοῦ μεγάλου ἀναγινώσκομεν « . . . ut clocae non baptizentur ». Οἱ πάπαι ἰδάντιον τοιούτους πλύνοντες πρώτον δι' ὕδατος εἶτα δ' ἕλειπον τούτους δι' ἰδαίου και χρύσματος και ἔθετον εἰς τούτους ἰδαία δνδμάτια, οὕτως δ κώδων τοῦ Λατιράνου, ὃν ἰδάντιον ο Πάπας 'Ιωάννης τῷ 968 παρουσία ὄλων τῶν Καρδιναλίων ἠνομάσθη « 'Ιωάννης » δ κώδων τῆς εν 'Αλλά Μητροπόλεως Βασιλικῆς τῷ 1521 ὠνομάσθη « Σουάνα κ. λ. ἐπὶ τέλος δὲ ο Διάκονος ἀνεγίνωκε τὸ Εὐαγγέλιον εν ᾧ ἀναφέρονται τὰ παράνομα τῆς Μάρθας πρὸς τὸν 'Ιησοῦν διὰ τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς Μαρίαν καθήμενὴν παρά τοὺς πόδας τοῦ 'Ιησοῦ και μὴ ἐγειρομένην ὡς βοήθησθαι αὐτῇ, ὅτε ο Ι. Κ. λέγει αὐτῇ ὅτι ἡ Μαρία ἐξελέξατο τὴν ἀγαθὴν μερίδα ἣτις οὐκ ἀφαιρεθήσεται ἀπ' αὐτῆς, διὰ τῆς ἀναγνώσεως δὲ τοῦ Εὐαγγελίου τούτου ἠνδούν οἱ Πάπαι ὅτι οὕτω και οἱ πιστοὶ ἀκούοντες τῆς φωνῆς τοῦ κώδωνος πρέπει νὰ μιμῶνται τὴν Μαρίαν και οὐχὶ τὴν Μάρθαν, ἀφίνοντες τὰς οἰκιακὰς αὐτῶν ἀσχολίας.

σεων και δι' ὀξυκρόφου τετραπλεύρου στέγης ἐπιστεγαζόμενον τὸ μόνον κόσμημα, ὅπερ εἶχει, εἰσι τέσσαρες ὀξυκρόφου θυρίδες εἰς τὸ ἐπάνω μέρος ἐκάστης πλευρᾶς συνεχόμεναι διὰ κιονίσκων ἐχόντων διάφορα κιονόκρανα! τὸ ἀνοιγμα δὲ τούτου εἶχει ἄλλως και πρακτικὸν σκοπὸν ὅπως ἀκούηται εἰς τὴν πόλιν ὃ ἦχος τῶν κωδώνων και μὴ παρεμποδίζονται αἱ ἡχηραὶ δονήσεις ὑπὸ τῶν τοίχων τοῦ κωδωνοστασίου, ὑποκάτω τῶν τεσσάρων τούτων θυρίδων ὑπάρχουσι μοναὶ θυρίδες λογχοτέρμοιες ἐντὸς τῶν ὁποιῶν καθ' ὄλον τὸ μήκος και πλάτος αὐτῶν ὑπάρχει εἰς σταυρός.

Ὑπενθυμίζουσι δ' ἡμᾶς ἀκοντας τοῦ σχήματος τῶν θωράκων τῶν Σταυροφόρων, ἐντὸς τῶν ὁποιῶν ἐνεγράφετο ὡσαύτως ο Σταυρός.

Ἐξ ὧν ἤδη εἶπομεν προκύπτει ὅτι εν Χαλκίδι ἐκτός τῆς ἀρχαίας ταύτης και πολιᾶς Βασιλικῆς, ἔχομεν και εν ἐκ τῶν ἀρχαίων κωδωνοστασίων, ὧν χρῆσις τὸ πρῶτον ἐγένετο εν τῇ Δύσει, ὡς χρῆσις τοῦ τρούλλου ἐγένετο πρῶτον εν τῇ Ἀνατολῇ.

Πρὶν ἢ δε περᾶνω τὰ περὶ τῆς Βασιλικῆς ταύτης, μετ' εὐγνώμονος γνώμης ὀφείλω νὰ ἀναφέρω τὴν εἰς τὴν παρελθόντων φύλλων δημοσιευθεῖσαν ἐπιτολὴν τοῦ κ. Α. Χαλκιοπούλου μεστὴν ἀγάπης πρὸς τὰ πατρῶα κειμήλια και ἐνδιαφέροντος πολλοῦ ὑπὲρ τῆς διασώσεως τῶν ὑπαρχουσῶν χριστιανικῶν ἀρχαιοτήτων και ἀναζητήσεως τῶν ἀγνοουμένων, εν τῇ ἐπιτολῇ ταύτῃ ο κ. Χαλκιοπούλου γράφει ὅτι γέρων τις ἐνθυμεῖται τὸν ναὸν ἀνευ τέμπλου ὡς οἱ ναοὶ τῶν δυτικῶν, τούτο ἦτο ἐπόμενον διότι ὄχι μόνον ἡ Βασιλικὴ αὕτη τῆς αἰγίας Παρασκευῆς ἦν βεβαίως λατινικὴ Εκκλησία, ἀλλ' αὕτη ἦτο και ἡ Μητρόπολις τῶν μετὰ τὸ 1204 τῶν Εὐβοϊαν κατακτησάντων Σταυροφόρων, ἄπορον δὲ ἡμῖν φαίνεται πῶς ο Baedeker τῆς 'Ελλάδος [Baedeker's Griechenland 1883] δὲν ἐνόησεν ὅτι τὸ οικοδομημα τούτο εἶναι καθαρῶς ἔργον τῶν Σταυροφόρων, ἀλλὰ νομίζει ὅτι ψκοδομηθῆ ἐπὶ τὸ τέλος τῆς Βυζαντινακῆς περιόδου, ἐνῷ οὐδὲ ἔχνος ὑπάρχει τῆς Βυζαντινακῆς ταύτης ἀρχιτεκτονικῆς περιόδου? ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν εν τῷ μέσῳ τοῦ Ναοῦ ὑπάρχουσαν *μεγάλῃν στέρῃν* εἰς ἣν ο καλὸς οὗτος γέρον και κατῆλθεν ὅτε ἦτο παῖς, και δι' ὅπερ ο κ. Χαλκιοπούλου ἐρωτᾷ μήπως εἶνε Βαπτιστήριον, περὶ τούτου

1. 'Ἐπὶ τῆς στέγης τῶν κωδωνοστασίων σὺνηθες κόσμημα ἀντὶ σταυροῦ εἶθετο ὃ ἀλέκτωρ πρῶτον ὡς ἀνεμοκόπος και δεύτερον ὡς σύμβολον τῆς ἐρηγῆσεως ὅπως οἱ πιστοὶ ἐνθυμούμενοι τοῦ Πέτρου ἀποφύγοι τὸν πειρασμόν. Ἡδὲ τὴν χρῆσιν ἀλεκτρούων ἐπὶ τῶν κωδωνοστασίων ἀπαντοίως κατὰ τὸν ἰ. αἰῶνα, διότι ο Eckard συγγραφεὺς τοῦ ἰ αἰῶνος, ἀναφέρει ἡμῖν εν τῷ βιβλίῳ του « De casibus sancti galli » ὅτι δύο κλέπται ἐπιχείρησαν νὰ κλέψωσιν ἕνα τοιοῦτον ἐπίχρυσον ἀλέκτορα νομίζοντες ὅτι ἦτο ἐκ χρυσοῦ.

2. 'Ἐπὶ λέγει «Hag. Paraskevè, einst die Hautkirche der Venezianer, soll zu Ende der byzantinischen Zeit erbaut worden sein». 168Route. σ' 189.

ἀπαντῶμεν ὅτι, ἡ στέρνα αὕτη δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἦναι βαπτιστήριον, διὰ λόγους, οὓς δὲν δυνάμεθα ἐνταῦθα ν' ἀναπτύξωμεν.

Ἡ στέρνα αὕτη ὑποθέτομεν ὅτι εἶναι ἡ κρύπτη τοῦ ναοῦ, ἣν κατὰ κανόνα ἔχουσι πᾶσαι αἱ Νορμανδικαὶ και μεσαιωνικαὶ Εκκλησίαι τῆς Δύσεως, ἣτις παρεκτεινομένη μέχρι τοῦ αἰγίου βήματος, ἐχρησίμευσεν ὡς κοιμητήριον τῶν ἐξόχων προσώπων, οἱ οἱ βασιλεῖς, οἱ δούκες, οἱ εὐγενεῖς οἱ ἀρχιερεῖς και ἐν γένει οἱ προέχοντες εν τοῖς πολιτικοῖς και τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς ἀξιώμασιν και ταῦτα μὲν οὕτως.

'Αποῦ δὲ ἐκφράσω τὰς θεομᾶς μου εὐχαριστίας τῷ ἀξιοτίμῳ κ. Χαλκιοπούλῳ διὰ τὰς προθύμους αἱ λῆναι πολιτικῶν πληροφορίας, ἄς περὶ τῶν κατὰ τὴν Εὐβοϊαν και ἀλλαχοῦ ὑπαρχουσῶν χριστιανικῶν ἀρχαιοτήτων ἀπέστειλεν, ἐπιτραπήτω μοι ὅπως γενικὴν ἀποτεινὴν παράκλησιν πρὸς πάντας τοὺς εἶτε που τῆς 'Ελλάδος ἡρεσιμάνους χριστιανικοὺς ναοὺς γινώσκοντας, ἢ εν τοῖς ἐαυτῶν οἰκίαις πολύτιμον τῆς χριστιανικῆς τέχνης κειμήλιον διακατέχοντας, ὅπως γνωρίζωσι τῇ « Ἐβδομάδι » τούτῳ πρὸς σπουδὴν τούτων και μελέτην, διότι μ' ὄλον τὸν ζῆλον και πόθον, ὃν ὑπὲρ τῆς διασώσεως τούτων και μελέτης εν ἡμῖν αὐτοῖς αἰσθανόμεθα, ἄς ὁμολογήσωμεν ὅτι οὐδὲν ἢ ἐλάχιστα δυνάμεθα νὰ πράξωμεν εἰ μὴ πάντες συντρέξωσιν εἰς τὴν μελέτην τῆς *Ἐνιαίας Ἐθρικῆς* ἡμῶν ἀρχαιολογίας, ὡς ἀριστα ἡ Διευθυνσις τῆς « Ἐβδομάδος », πρωταγωνιστοῦσα ἤδη, εν τινι τῶν παρελθόντων φύλλων λαμπρῶς διετύπωσε.

Γ. ΛΑΜΠΑΚΗΣ.

Τ' ΑΣΠΡΑ ΠΑΝΙΑ ΤΟΥ ΣΚΟΠΟΥ. [Ζακυνθία παράδοσις.]

Ο « Σκοπός » ὕψους 432 μέτρα ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης και εἶνε μία τῶν ὑψηλοτέρων κορυφῶν τῶν ὄρεων τῆς Ζακύνθου. Ἐρρέθη ὅτι ἦτο ποτε ἡραϊστειον και τοιαῦτη διάδοσις ἐπικρατεῖ παρά τοῖς πολλοῖς, εν τούτοις νεώτεροι ἐπιστήμονες δὲν παραδέχονται τὴν γνώμην ταύτην. Ὅπως και ἂν ἦ, ἡ μονήρης αὐτοῦ *τοῦρλα* ἐφ' ἣς κεῖται ἡ Μονὴ τῆς Θεοτόκου ὡς και τ' *ἄσπρα πανιά* του ἐπισπῶσι τὴν προσοχὴν και τὴν ἐξέτασιν. Καὶ περὶ μὲν τῆς εὐαγούς Μονῆς, θέματος ἄλλως τε αἰγίου μελέτης, ἄλλοτε ἡμῖν ὃ λόγος ἦδη θὰ μᾶς ἀπασχολήσῃ ἐπ' ὀλίγον ἢ περὶ τῶν *ἄσπρων πανιῶν* παραδόσις.

Ἀπὸ τῆς πόλεως *τᾶσπρα πανιά* δίδουσιν εἰς τὴν βορειοανατολικὴν τοῦ ὄρους, πλευρᾶν ὄψιν χιονώδη· εν τούτοις ἐγγύτερον ἢ ὅπταπατὴ διαλύεται, ἀντὶ δὲ χιόνων φαίνονται ἐκτάσεις μαρμαρώδους γύφου σχηματίζουσαι βράχους και ρήγματα. Περὶ τῶν *ἄσπρων πανιῶν* ὑπάρχει ἡ ἐξῆς παράδοσις εἰς τὸ στόμα τοῦ λαοῦ δικαιολογουσα και τὴν ὀνομασίαν τῆς τοποθεσίας.

Δύο γυναῖκες κατόκουν ἄλλοτ' ἐκεῖ. Τούτων ἡ μὲν διεκρίνετο οὐ μόνον ἐπὶ θρησκευτικῷ αἰσθηματὶ ζωηρῷ και ἀκριβῶ ἀλλὰ και ἐπὶ τῇ τῆρησει τῶν ἐορτῶν πασῶν σχεδὸν και τῶν ἐλαχίστων, μετὰ δευσιδαίμονος εὐλαβείας, ἐμμένουσα ἀμετατρέπτως εἰς τὰ ὑπὸ τῶν Συνόδων και τῶν Πατέρων κεκανονισμένα· ἡ δ' ἑτέρα ἂν και οὐχὶ χαλαρὸν τὸ θρησκευτικὸν αἰσθημα εἰς τὰ στήθη ἐνέκλεισεν, εν τούτοις διεκρίνετο ἐπὶ ἀμελείᾳ τῆς ἐξωτερικῆς διακρείας, παραβλέπουσα τὴν τήρησιν τῶν τύπων και καταργουσα τὴν ἀργίαν και τὴν καθιέρωσιν πολλῶν ἐορτῶν. Περιττὸν δὲ νὰ προσθέσωμεν ὅτι κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους τῆς εὐλαβείας ἡ μὲν ὑπέβλεπε τὴν δὲ ὡς ἐκ τῶν ἀντιθέτων φρονιμάτων, εἰς ἀτελευτήτους δ' ἐριδας και διαμάχας εὐρίσκοντο αἱ γυναῖκες ἐπὶ θρησκευτικῶν συζητοῦσαι ἄεπιτοε.

Ἦτο ἡ 24 'Ιουνίου, ἡ ἐορτὴ τοῦ *ἉΓ. Γεωργίου τοῦ Λουμπαρδάρη* — ἐορτὴ συνδεσμένη πλείοτερον πάσης ἄλλης μετὰ δευσιδαιμονίῳ οὐ μόνον εν Ζακύνθῳ ἢ εν 'Ελλάδι ἀλλὰ σχεδὸν παρ' ὅλην τῇ χριστιανικῷ κόσμῳ. Ἀπὸ τῆς ἐσπέρας τῆς προτεραιᾶς ἀκόμη

πυραὶ . . . καίονται θαμναί

ἀνὰ πᾶσαν τὴν πόλιν και τὰ περιχώρα, τὴν δ' ἐπομένην ἐχύνοντο τὰ *μαλόδια*, ἐξήγοντο οἱ κληρόνοι, μαγαεῖ και τελεταὶ παρά πᾶσι και πάσαις. Ἄλλ' ὅμως ἡ ἀσεβῆς ἐκ τῶν δύο γυναικῶν ἀγρόν ἠγόρασεν ἐλάχιστα δὲ τιμᾶσα τοῦ Ἁγίου 'Ιωάννου τὸ γενέθλιον, και ἰσως αὐτὸν τὸν Ἁγίον 'Ιωάννην « ποῦ τὸν γιορτάζουμε δέκα βολὲς τὸ χρόνο και δὲν τοῦ σάνει μήτε », τὴν παραμονὴν μετὰ πάσης ἀνεσεως εἶχε κάμει *μπονγάδα* και σήμερον ἠτοιμάζετο νὰ συνεχίσῃ και ἀποπερατώσῃ τὸ ἔργον τῆς. Κατασκοπευομένη ὅμως ὤφθη ὑπὸ τῆς θρησκομανοῦς περὶ τὸ ἀσεβῆς ἔργον ἀσχολουμένη και εὐθὺς αἰ συνήθεις ἐριδες :

— Μωρὴ σκοτωμένη, σήμερα γυρεύεις νὰ πλύνῃς ποῦνε τ' ἉΓ. Γεωργίου τοῦ Λουμπαρδάρη πῶχει τοῦ Θεοῦ τὴ χάρι ; ὦ συφορὰ μου ! φωτῖα θὰ πέσῃ νὰ μᾶς κάψῃ.

— Τὶ ἐπαθες και φουναίξεις πάλε ; φωτῖα θὰ κάψῃ σένανε, κακομοῖρα, ἐγὼ θὰ πλύνω κι' ὅ,τι θέλεις λέγε.

— Μπὰ ποῦ νὰ μὴ σώσῃς νάπλωσῃς, νὰ μᾶζωσῃ ὃ ἉΓ. Γεωργίου !

— Ἐγὼ δὲν ἀκούω ἀνοησίες· ἔνα κι' ἔνα δύο· θὰ πλύνω, θὰ πλύνω και θὰ στεγνώξω κηῶλας.

— Νὰ στεγνώξῃς και νὰ μαρμαρώσῃς, κακομοῖρά μου· ἐσὺ θὰ μᾶς βουλιξῆς ἐδῶ πᾶνω· δὲ θυμάσαι, μωρὴ, ἐπέρσῃ τ' ἉΓ. Γεωργίου· ποῦ ἐξύμωσῃς ἡ Βενετικίνα και ἀνοιξὲ τὸ κασσίνο νὰ πᾶρῃ ψωμί και τῷφρικε κάρβουνο ; . . .

Καὶ τὰ τελευταῖα ταῦτα ἔλεγεν ἀπομακρυνομένη διότι κάποιος ἐκ τῶν τῆς οἰκογενείας τῆς τὴν ἀνεκάλεσε.

Ἡ ἀσεβῆς ἔμεινε μόνη και ἐν ἡσυχίᾳ ἐξετέλεσε τὸ ἔργον τῆς. Αἱ ὀθῶναι ἐπλύ-

θησαν, ἐλυκάνθησαν, ἠπλώθησαν ἄλλαι μὲν ἐπὶ πετρῶν καθαρῶν ὡς συνειθίζεται, ἄλλαι ἐπὶ σχοινίων, και ἄλλαι ἐπὶ δεινδρῶν καμφθέντων τοὺς λεπτοφρεῖς κλωκῆρας ὡς ἐκ τοῦ βάρους. Μετὰ τούτου ἡ νοκοκυρὰ ἐτράπη ἐπ' ἄλλα οἰκιακὰ ἔργα, ἀναλογιζομένη εν τῷ μεταξὺ ὅτι ὁ θερμότατος τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἡλιος « γλήγωρα θὰ στέγνωνε τὰ ρούχα και θάνατ' ἔκανε κουδούνη, γὰρ νὰ ἰδῇ ἐκείνη ἡ μουρλοφοβιστρία πῶς σήμερα εἶνε σὰν οὐλες τσ' ἡμέρες. »

Τῷ ὄντι, μετ' ὀλίγων ὥρων παρέλθουσιν ἐξῆλθε νὰ *μπάρη τὰ ρούχα*. Ἄλλὰ τότε ἦτο ἡ ἐποχὴ ἡ μακαρία καθ' ἣν αὐτοστιγμὴ ἡ ἀσέβεια ἐπλήττετο διὰ θαύματος ἦτο ἡ ἐποχὴ καθ' ἣν οἱ βλασφημοῦντες ἐκεραυνούοντο, οἱ ἀναξίως μεταλαμβάνοντες ἐβλογίζοντο, οἱ ἀσεβούντες ἐθανατοῦντο· διὰ τούτο ἄμα ἡ ἀσεβῆς ἐκείνη γυνὴ ἐπὶ τὴν πρώτην ὀθῶνην ἐξέτεινε τὴν χεῖρα, ἠσθάνθη ταύτην βαρεῖαν ὡσεὶ ἐκ μαρμαροῦ· εἶτα ἠσθάνθη παγετὸν εἰς τὸ στήθος, εἰς τοὺς πόδας, και μετ' ὀλίγον . . . δὲν ἠσθάνετο τίποτε· ἐμαρμαρώσε, και μετ' αὐτῆς ὅσα παντὰ ἐπλυνε τὴν ἡμέραν ἐκείνην, ὡς ἦσαν ἐκεῖ ἠπλωμένα ! Αἱ δὲ τελευταῖα ἀκτίνες τοῦ δύοντος ἡλίου ὅστις πρὸ ὀλίγου ἐξῆλθε τῶν πλυθεισῶν ὀθῶνων τὸ ὕδωρ, προῦξένησαν και τὰς πρώτας μαρμαρυγὰς τούτων ἀπολιθωθεισῶν . . .

Ἡ εὐσεβῆς γείτων τῆς τιμωρηθείσης, ἢς ἡ κατὰρ *ἐπιασερ*, ἱκανοποιήθη, ἐδόξασε τὸν Θεὸν και ἐκήρυξε διαπρωσίας μέχρι τοῦ θανάτου τῆς τὸ γεγονός, οὐ τὸ διδάγμα ψυχωφελές· ἔκτοτε αἱ ἀπολιθωθεῖσαι ὀθῶναι, οἱ χιτῶνες, και εἰτι ἄλλο ἐπλυνεν ἡ ἀσεβῆς, ἐπεκλήθησαν *τᾶσπρα πανιά τοῦ Σκοποῦ*· και ἔκτοτε ἡ ἐορτὴ τ' ἉΓ. Γεωργίου τοῦ Λουμπαρδάρη, « συνεργούντος τοῖς θαύμασι », τῆρεῖται μετὰ περισσοτέρου ζήλου, εὐσεβείας και ἀκριβείας.

Ἐπὶ τῶν « Ἄσπρων Πανιῶν ».

ΓΡΗΓ. Δ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ.

Η ΥΦΑΝΤΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ

Συνεχὴ κ και τέλος: 181 σελ. 268

Δύο ὑπάρχουσι καθ' ἅπασαν τὴν Ἐλλάδα ἀτμοκίνητα ὑφαντήρια, ἀμφότερα εν Πειραιεὶ πρό δεκαετίας περίπου ἰδρυθέντα. Τὰ ἐργοστάσια ταῦτα μετὰ πολλοὺς κόπους και θυσίας τῶν ἐργοστασιαρχῶν, οἰτινες δὲ ἄτομικῶν κεφαλαίων και οὐχὶ διὰ συνεταιρισμοῦ ἐπαλήφθησαν τοιούτων ἐπιχειρήσεων, ὑπερπηδήσαντα τὰς δυσκολίας τὰς εἰς πᾶσαν ἀρτισύστατον βιομηχανίαν ἀπαντώσας, παρήγαγον βαμβακερὰ ὑφάσματα ἀμιλλώμενα διὰ τε τὴν σφαιρότητα και καλὴν ἐν γένει ποιότητα πρὸς τὰ εὐρωπαϊκὰ και δὴ προτιμώμενα τούτων. Τὰ προϊόντα τῶν ἐργοστασίων τούτων ἀφθόνως καταναλίσκονται καθ' ἅπασαν τὴν Ἐλλάδα και Τουρκίαν, δι' αὐτῶν δὲ ἐρωδιάσθη και ὃ ἑλληνικὸς στρατὸς κατὰ τὴν ἐπιστρατιαν. Ἐν τούτοις

ἀμφότερα τὰ ὑφαντήρια ταῦτα, και τοὶ λίαν ἐπικερδῶς ἠδύναντο νὰ ἐργασθῶσι και ἐν ἑτι και ἕτερα προσετιθετο, προσκόπτουσι και μυρία ἀπαντῶσι δυσκολίας· και τὸ μὲν εν τοῦ κ. Γ. Δ. Νικολέση παρὰ τὸ Φάληρον, μὴ δυνήθην ν' ἀνθέξῃ ἔνεκα ἐλλείψεως ἐπαρκῶν κεφαλαίων, και τῶν οικονομικῶν δυσχερειῶν εἰς ἄς εὐρέθη, ἀνέστειλε τὰς πληρωμὰς του και πρό ἐξ ἤδη μνηθὸν ἀργεῖ· τὸ δὲ ἕτερον τοῦ κ. Χρ. Σταμπούλου εὐρέθην ὡσαύτως εν δυσχερείαις οικονομικαῖς, ἐδέησε νὰ καταφύγῃ εἰς νέον δάνειον ὅπως μὴ διακόψῃ τὰς ἐργασίας, ἀλλ' ἐπιβλήσους κατόπιν τῆς χρηματικῆς κρίσεως τῆς ἀγορᾶς Πειραιῶς και Ἁθηνῶν ἐπειδὴ εἶχεν ἀκατετὴν παρακαταθήκην ὑφασμάτων ἔνεκα τῆς γενικῆς ἀχρηματίας, ἠναγκάσθη και αὐτὸ προσκαίρως νὰ διακόψῃ τὰς ἐργασίας του.

Ἡ καθ' ἡμᾶς κυρία αἰτία τῆς καχεκτικῆς ταύτης τῶν παρ' ἡμῖν βιομηχανικῶν ἐργοστασίων θέσεως, εἶναι ἡ ἀνεπάρκεια τῶν δι' ὧν ἰδρύνονται τὰ ἐργοστάσια ταῦτα κεφαλαίων, και τὰ πολλὰ βαρῆ και αἱ βαρεῖαι ὑποχρεώσεις, δι' ὧν οἱ ἐργοστασιαρχαὶ ὡς ἐκ τῆς ἀνεπαρκείας τῶν χρηματικῶν κεφαλαίων τῶν ἀναγκάζονται νὰ ἐπιβαρύνωσι τὰ ἐργοστάσια· τὰ δὲ βαρῆ και αἱ ὑποχρεώσεις αὐταὶ ἀποροφῶσαι τὸ πλεῖστον μέρος τοῦ κέρδους πρὸς ἀπότισιν τῶν ὀφειλομένων τόκων τῶν ἐνυποθήκων δανείων και τῶν προεξοφλησῶν και ἀναπεσεῶν τῶν συναλλαγμάτων, καθιστῶσι τὴν θέσιν τῶν ἐργοστασιαρχῶν προβληματικὴν. Ἐνῷ ἂν τὰ ἐργοστάσια ταῦτα ἰδρύνοντο διὰ συνεταιρισμοῦ ἀποτελουμένου ἐκ κεφαλαίουχων ἀνεπτυγμένων, ἐννοούτων τί ἐστι βιομηχανία, ὅποια ἢ δύναμις τούτου συνεταιρισμοῦ και τὰ ἐκ τούτου τεράσια ἀποτελέσματα, οὐ μόνον ἡ κλωστικὴ και ἡ ὑφαντικὴ βιομηχανία, ἐπιχειρήσεις ἀσφαλῆς και ἐπικερδεῖς, διότι τὰ προϊόντα αὐτῶν, νῆμα και ὑφασμα, εἰσι τῆς πρώτης ἀνάγκης, ἀλλὰ και πλεῖστον ἄλλοι κλάδοι βιομηχανίας εἰσαγόμενοι εν Ἐλλάδι ἠδύναντο νὰ τελεσφορήσωσιν· ἡ Ἐλλάς εἶναι παρθένος οὕτως εἰπεῖν εἰσέτι βιομηχανικῶν ἔργων, διότι ἀτυχῶς δὲν κατενοήθη παρ' ἡμῖν τὸ θαυματουργὸν τοῦ συνεταιρισμοῦ πνεῦμα, δι' οὐ και μικρὰ και μεγάλα εὐδοκούντων και προοδεύουσιν ἔργα. Τὸ μόνον ἀγαθὸν παράδειγμα συνεταιρισμοῦ ἐκ τῶν εν Πειραιεὶ ἐργοστασίων παρῆγει ἡ Νηματουργικὴ ἑταιρεία κκ. Ψῦχα και Σα ἀποτελουμένη ἐξ ὀμάδος κεφαλαίουχων· διὰ σφόδρους δὲ και ἐπιμεμηλημένης ἐργασίας τοῦ Νηματουργεῖου τῆς εἰρημένης ἑταιρίας παράγονται ἐκλεκτῆς ποιότητος νῆματα και ἀρκούντως εὐχάριστον ἀφίεται τοῖς συνεταιροῖς κέρδος. Ἐὰν τὸ παράδειγμα τοῦ συνεταιρισμοῦ τούτου ἐμμοῦντο και ἕτεροι τῶν παρ' ἡμῖν κεφαλαίουχων, ἰδρύνοντες ὑφαντουργεῖα βαμβακερῶν και μαλλίνων ὑφασμάτων, ὧν μεγίστη γίνεται εν Ἀνατολῇ και Ἐλλάδι κατανάλωσις, οὐ μόνον ἡ βιομηχανία αὕτη θὰ προῦδεν, ἀλλὰ και πολλοὺς ἄλλους μιμητὰς θὰ εὐρίσκε πρὸς εἰς-

αγωγή και άλλων κλάδων βιομηχανίας. Η ύφαντική βιομηχανία είναι αναμφιλέκτως επικερδέστερα της κλωστικής, καθ' ότι το μὲν νήμα προέρχεται ἐκ βάλβιου, ἢ ἐρίου μόνου, τὸ δὲ ὑφασμα ἐμπεριέχει καὶ ξένας οὐσίας, ἤτοι 30—40% κόβλαν, ἀναπόφευκτον εἰς τὸ ὑφασμα καὶ ἡς ἀνευ δὲν δύναται νὰ ὑφανθῆ, ἐντεῦθεν καὶ τὸ κέρδος μεγαλειότερον.

Ἐάν ἡ Κυβέρνησις προνοοῦσα περὶ τῆς ἀναπτύξεως τῆς Βιομηχανίας, καὶ καθ' ἃ ἐσμέν πεπεισμένοι, ἐργαζομένη ὑπὲρ αὐτῆς, διότι καλῶς γινώσκει ὅτι διὰ τῆς βιομηχανίας, τῆς γεωργίας καὶ τῆς ἀναπτύξεως τῆς συγκοινωνίας, προάγονται καὶ εὐμεροῦσι τὰ ἔθνη, ἀπεφάσιζε νὰ συντρέξῃ τὰ ἐν καχεκτικῇ καταστάσει εὐρισκόμενα παρ' ἡμῖν δύο καὶ μόνον ἀτμοκίνητα ὑφαντουργεῖα, δίδουσα παραγγελίαν εἰς αὐτὰ τῶν διὰ τὸν Στρατὸν καὶ τὴν μετ' οὐ πολὺ ἰσως συγκληθησομένην Ἐφεδρείαν ἀναγκαιοῦντων βαμβακερῶν ὑφασμάτων, ἤθελε μεγάλως ἀνακουρίσει ἐν κρίσειμῃ στιγμή, τὴν ὑφαντικὴν ἐν Ἑλλάδι βιομηχανίαν, ἥτις ὡς καὶ πᾶς ἄλλος κλάδος βιομηχανίας θὰ εὐδοκίμησῃ παρ' ἡμῖν, ἐάν, τὸ ἐπαναλαμβάνομεν, κατανοηθῆ ἡ δύναμις τοῦ συνεταιρισμοῦ, καὶ ἰδρυθῶσιν, ὅπως εἰθίσται ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ Εὐρώπῃ ἐν γένει, διὰ συνεταιρισμοῦ ἐργοστάσια.

Περαινοῦμεν τὴν σύντομον ταύτην περὶ ὑφαντικῆς βιομηχανίας διατριβήν, καθότι δὲν ἐσκοποῦμεν δι' αὐτῆς ἐν ἐκτάσει καὶ λεπτομερείᾳ νὰ πραγματευθῶμεν περὶ τοῦ σπουδαίου τούτου τῆς βιομηχανίας κλάδου, διότι οὗ τοῦ παρόντος, ἄλλως τὸ δὲ οὔτε ὁ χρόνος οὐδ' ὁ χώρος ἐπιτρέπει ἡμῖν τοῦτο· ἀπλῶς δ' ἐκρίναμεν καλὸν νοῦσιν τινὰ περὶ ὑφαντικῶν νὰ δώσωμεν τοῖς νοήμοσιν ἀναγνώσταις τοῦ Περιδικίου τούτου, οἱ πλεῖστοι τῶν ὁποίων, πεπεισμεθα, ἀσμένως ἀναγινώσκουσι τὰ περὶ βιομηχανίας ἀρθρα, ὅπου μάλιστα ταῦτα γράφονται χάριν οὐδενὸς ἄλλου σκοποῦ ἢ συμφέροντος, εἰμὴ μόνον χάριν τοῦ πόθου τῆς ἐν τῇ Πατρίδι ἡμῶν ἀναπτύξεως τῶν τεχνῶν καὶ παντὸς βιομηχανικοῦ κλάδου.

N. ΣΠΡΟΚΙΑΔΗΣ.

Ο ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ

ἀμερικανικὸν διήγημα

Συμπλήρωμα 132 σελ. 264.

— "Αχ! αὐτὸς ὁ ἀνεψιὸς τοῦ ταγματάρχου Μάκκενζι! Οὐτε ζωγραφιστὸν δὲν θέλω νὰ τὸν ἰδῶ.

Θαυμάσατε τὴν γυναικίαν λογικὴν. Εἰς δικηγόρος τῆς Φιλαδελφείας δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐνοήσῃ ὅποιαν σχέσιν εἶχε πρὸς τὴν συζήτησιν ἐκείνην ὁ ἀνεψιὸς τοῦ Μάκκενζι. Ἄλλ' αἱ γυναῖκες ἔχουσι καταπληκτικὰ ὀρμέφυτα· ἡ Καίτη ἀνεπαισθήτως συνεσχέτισε τὴν ἰδέαν τοῦ ἀνεψιοῦ πρὸς τὴν τοῦ θεοῦ, ἐνεθυμήθη βλέμματά τινικ, ὑπαινιγμούς τινικ τοῦ ταγματάρχου, καὶ τὴν μετὰ τοῦ πατρὸς τῆς ἐν τῇ

μικρᾷ αἰθούσῃ σύσκεψιν. . . Ἐν ἐνὶ λόγῳ ἀπέχθεια κατέλαβεν αὐτὴν κατὰ παντὸς ἐγγύθεν ἢ ἀπωθεν σχέσιν ἔχοντος πρὸς τὸν βδελυρὸν ἐκεῖνον ταγματάρχην. Ὁ Ἴωνᾶς δὲ μὴ οὐδὲν εἰσέτι ἐνόει.

— Διατί μοῦ ἐμειλίτε δι' αὐτὸν τὸν ἀξιωματικόν; εἶπε.

— Ἄ, ἔτσι διὰ τίποτε. . . Ἄλλ' εἰπέτε μου, σὰς ἀπηγόρευσε νὰ ἔρχεσθε εἰς τὸ ἐξῆς νὰ μὲ βλέπετε;

— Ναι, αὐτὴ εἶνε ἡ ἀπόφασις τοῦ πατρὸς σας. Ἄλλὰ θὰ μοῦ γράψετε, Καίτη;

— Ὁχι, ὦ, ὅχι, δὲν θὰ παρακούσω εἰς τὸν πατέρα μου. Θὰ περιμένω μὲ ὑπομονὴν ν' ἀλλάξῃ γνώμην.

— Σεῖς δέ, Καίτη, μήπως θ' ἀλλάξῃτε καὶ σεῖς;

— Ὁχι, σὰς τὸ ὀρκίζομαι.

Καὶ πάλιν ἐξέτεινε τοὺς βραχίονάς τῆς περὶ τὸν λαϊκὸν του, συνθλίψασα τὴν παρειὰν τῆς πρὸς τὴν ἰδικὴν του.

Ἐπὶ τούτοις ὁ συνταγματάρχης εἰσηλθε. Ἡ Καίτη δὲν ἐκινήθη. Δὲν ἤσχυοντο διὰ τὸν ἔρωτά τῆς. Διὰ τῆς συγκαταθέσεως τοῦ πατρὸς τῆς εἶχε δευθῆ τὸν ἔρωτα τοῦ Ἴωνᾶ. Ἦτο λοιπὸν δυνατὸν διὰ μίαν λέξιν νὰ λησμονήσῃ τὸ βαθὺ αἰσθημα ὅπερ εἶχε βίωσθ ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς ἀπὸ τριῶν μηνῶν;

— Πατέρα, εἶπε, στράφησα πρὸς τὸν συνταγματάρχην τὸ ἀπεροῦσα εἰς τ' ἀλήθειαν νὰ μὴ μὲ πάρῃ ὁ Ἴωνᾶς;

— Ἐνόμιζα ὅτι ὁ κ. Σμιθ σοῦ ἐξήγησε τοὺς λόγους, εἶπεν ὁ συνταγματάρχης.

— Θέλετε καὶ καλὰ νὰ διαλύσετε τὸν ἀρραβῶνά μας;

— Τὸν θεωρῶ διαλελυμένον πλέον. . .

Καὶ προσθέτω ἀκόμη ὅτι ἐπιτρέψασι εἰς τὸν κ. Σμιθ νὰ σὰς ἀποχαιρετίσῃ, εἰδείξα μεγάλην, ὑπερβολικὴν μάλιστα, ὑπομονὴν. . . Ἴσως μάλιστα ὁ ἀποχαιρετισμὸς αὐτὸς ἔπρεπε νὰ ἔχη τελειώσῃ ἤδη.

Κῦμα αἵματος ἀνέβη εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ Ἴωνᾶ.

— Ἴωνᾶ, εἶπεν ἡ Καίτη θέσασα τὴν χεῖρά τῆς ἐπὶ τοῦ βραχίονος τοῦ μνηστῆρός τῆς, μὴ ἀποκριθῆτε σὰς παρακαλῶ, καὶ μείνετε ἀκόμη ἐν λεπτόν.

Ὁ Ἴωνᾶς περιέμεινε ἀκίνητος. Τί ἐμελλε νὰ εἴπῃ ἡ Καίτη;

— Πατέρα, εἶπεν αὐτὴ ἠσυχῶς, πρὶν γνωρίσω τὸν Ἴωνᾶν, δὲν εἶχα ἀγαπήσει κανένα. Ἄμα τὸν εἶδα, τὸν ἠγάπησα, καὶ τὸν ἀγαπῶ μὲ ὅλην μου τὴν καρδίαν. Θὰ σὰς ὑπακούσω, πατέρα, ἂν μοῦ ἀπαγορεύσετε νὰ τὸν βλέπω ἢ νὰ τοῦ γράφω.

Ἄλλὰ θὰ τὸν ἀγαπῶ ἐνόςω ζῶ, ἰδοὺ τί σὰς λέγω. Τώρα, Ἴωνᾶ, φιλήσατέ με, καὶ χαίρετε!

Ὁ Ἴωνᾶς ἔλαβεν αὐτὴν εἰς τὴν ἀγκάλῃν του, τὴν ἐφίλησε θερμῶς τρίς ἢ τετράκις, εἶτα ἐχαίρετσε σοβαρῶς τὸν συνταγματάρχην καὶ ἐξῆλθε.

Ὁ Ἴππος τοῦ εὐτυχῶς εἶχε διανύσει πολλὰκις τὴν ἀπὸ τοῦ ἐξοχικοῦ οἴκου τοῦ συνταγματάρχου μέχρι τῆς κατοικίας τοῦ Ἴωνᾶ ὁδὸν καὶ ἀνέλαβε νὰ ἐπιστρέψῃ κατ' εὐθείαν εἰς τὸν σταθμὸν του, διότι ὁ ἀτυχῆς φίλος μας ἦτο ἀδύνατον νὰ τὸν διευθίῃ. Καὶ τὸσον μάλιστα, ὥστε ἀφοῦ ἔρριψε τοὺς

χαλινούς εἰς τὸν ὑπηρέτην τοῦ ἵπποσταίου, ἤρξατο βαδίζων ἐν ταῖς ὁδοῖς ἀδυνατῶν νὰ ἐπανεύρῃ τὴν κατοικίαν του, ἥτις δὲν ἦτο ἐν τούτοις πολὺ μακρὰν ἐκείθεν.

Εὐτυχῶς ἀστυνομικός τις κλητῆρ παρεκολούθει ἀπὸ τινων στιγμῶν τὰ σπαλλόμενα βήματά του καὶ δὲν ἐβράδυνε νὰ συμπεράνῃ ὅτι ὁ ἐνώπιόν του κύριος ἦτο κατὰ τι οἰνόφυλξ.

— Δίχως ἄλλο θὰ ζητήτε τὴν κατοικίαν σας; τῷ εἶπεν ὁ λαμπρὸς ἐκεῖνος φύλαξ τῆς ἀσφαλείας τῆς συνοικίας.

— Ἐγὼ; . . νομίζω, ναί. . . ἀπεκρίθη ὁ Ἴωνᾶς ἀλλοφρονῶν.

— Κατοικεῖτε νομίζω εἰς τὸν ἀριθμὸν 32, ἐξηκολούθησεν ὁ κλητῆρ.

— Ἀκριβῶς.

— Λοιπὸν ἰδοὺ ὁ ἀριθμὸς 32, ἐφθάσατε. . . Καλὴν νύκτα σας, κύριε.

— Καλὴν νύκτα, εἶπεν ὁ Ἴωνᾶς εἰσελθὼν εἰς τὸ οἰκημῶν του.

Κατέπεσεν ἐπὶ σκίμποδός τινος καὶ ἔμεινε ἐν αὐτῷ πολλὰς συνεχῶς ὥρας βεθυσιμένος ἐν τῇ ἀπελπισίᾳ του. Ἐπῆλθεν ἡ ἡμέρα. Ἡγέρθη μηχανικῶς καὶ ἤρξατο βαδίζων μεγάλως βήμασιν ἐν τῷ δωματίῳ.

Ἰπὸ μεγάλης φυσικῆς κοπώσεως καταβληθεὶς ἐξέβαλε τέλος τὸν πλὸν του, τὸν ἐπεινύτην του καὶ ἔπεσεν εἰς τὴν κλίνην του. Ἀπεκοιμήθη δὲ βαθέως.

Ὅτε ἀφύπνισθη, περὶ τὴν μεσημβρίαν, ἦτο καλλίτερα' συνῆλθεν ἐκ τῆς παραζάλης ἐκείνης καὶ ἐπανεῦρε καθαράς τὰς ιδέας του. Ἡ ἐλπίς, ἥτις οὐδέποτε ἐγκαταλείπει τὸν ἀνθρώπον, ἤρριξε κατ' ὀλίγον ἀναγεννωμένη ἐν τῇ καρδίᾳ του.

— Ἄ! ὁ συνταγματάρχης ἀξιοῖ ὅτι ἡ κόρη του μόνον στρατιωτικὸν θὰ πάρῃ. . . Ὡς τὴν πάω χωρὶς νὰ θέλῃ!

Μετ' ὀλίγον δ' ἤρξατο μεταμελόμενος διὰ τὴν ὁμιλίαν του ὅτι δὲν ἦτο συνταγματάρχης.

Ἦτο τὸσον εὐκόλον νὰ ὑποστηρίξω ὅτι εἶμαι, καὶ νὰ εἶπω ἐν ὁποιοῦνδήποτε σύνταγμα ἐσκέφθῃ. . . θὰ ἐπερνοῦσε ἔτσι. . . Ἄχ ἀνόητος ποῦ εἶμαι! . . .

Ἄλλὰ ἀρὰ γὰρ κατὰ βῆθος ὁ ἀληθὴς ἐνοχος εἰς αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν δὲν εἶνε ὁ συνταγματάρχης; Μήπως δὲν ὤφειλε νὰ πληροπορηθῆ τί ἀνθρώπον συνίστα πρὸς τὴν κόρην του; Δὲν ἔπρεπε νὰ δεῖξῃ τοιαύτην ἐλαφρότητα καὶ ἀσυνέπειαν. Καὶ ἦτο γράπτων ἐλα αὐτὰ νὰ ξεσπάσουν εἰς τὴν βράχιν μου! Τί φρικῶδες ἀδικήμα! . . .

Τοιαῦτα διανοούμενος ὁ ἦρωας μας ἐνεδύθη, μετέθη εἰς τὸ γραφεῖόν του, προσεπάθησε νὰ ἐργασθῆ. Ἄλλ' ἄς δυνήθῃ νὰ κρατήσῃ σημαντικὰ διεξερχόμενος δικογραφίας ὁ βλέπων ἐνώπιόν του ἀκαταπαύτως θελκτικὴν λατρευομένην μορφήν, ἢ γέροντα, μὲ ἀποκρουστικὴν μορφήν, ἐν θέλει νὰ στειλῇ εἰς τὸν διαβόλον! Ὁ Ἴωνᾶς ἀδυνατῶν νὰ ἐργασθῆ ἔκλεισε τὸ γραφεῖόν του, ἔβηκε τὸ κλειδίον εἰς τὸ θυλάκιόν του καὶ ἐξῆλθεν.

Ἡ ἰδέα ὅτι ἡ Καίτη εἶχεν ὑποσχεθῆ

εἰς αὐτὸν αἰώνιαν πίστιν τὸν παρηγόρει κάπως. Ἄλλ' ἀφῆνης ἐφανταζέτο τὸν συνταγματάρχην ἀναγκάζοντα τὴν θυγατέρα του, διὰ παρακλήσεω ἢ ἀπειλῶν νὰ συζευχθῆ στρατιωτικὸν τινα. Καὶ τότε σφαιρῶν τοὺς γρόνθους του, ἦτο ἔτοιμος νὰ ἐφορμήσῃ κατὰ τοῦ μουσαροῦ ἐκείνου ἀντιζήλου. Προτιμότερον θὰ ἦτο, ἐξάπαντος, ν' ἀποπειραθῆ ν' ἀπαγάγῃ τὴν Καίτην πείθων αὐτὴν ν' ἀπέλθῃ τῆς πατρικῆς οἰκίας. . . Ἄλλ' ἦτο ἀδύνατον. Ἡ νεανίς δὲν θὰ ἐδέχτο τοῦτο.

Τότε ἰδέαι παράφοροι διήρχοντο διὰ τοῦ ἔγκεφάλου του. Διατί τάχα νὰ μὴν ἀναχωρήσῃ εἰς τὴν Αἴγυπτον, καὶ νὰ καταταχθῆ εἰς τὸν στρατὸν τοῦ χεδίβου; Ἴσως θὰ ἐγίνετο ἐν αὐτῷ συνταγματάρχῃ καὶ θὰ ἐπανήρχετο μετὰ τινος ἑτη ὅπως διεκδικήσῃ τὴν χεῖρα τῆς μνηστῆς του!

Ἐπὶ ὥρας ὀλοκλήρους περιεπλανᾶτο οὕτω τοιαύτας χιμαίρας ἀνακυκλῶν κατὰ νοῦν. Ἐν τέλει δέ, ἀποκαμῶν, ὑπέστρεψε νὰ κοιμηθῆ.

Παρηλθὼν ἰκαναὶ ἡμέραι. Ἀδυνατῶν νὰ ἐργασθῆ διήρχετο ζῶν ἀληθῶς ἀθλίαν, ἀλλοτε ἐλπίζων ὅτι ὁ συνταγματάρχης Οὐίθερς θὰ ὑποκύβῃ, ἀλλοτε τούναντιον στερωρῶς πεπεισμένος ὅτι οὐδέπως θὰ μεταβάλλῃ γνώμην ὁ γέροντα.

Νύκτα τινὰ, ἀποκαρτερήσας, ἐξέχυσεν ἐν μακρᾷ ἐπιστολῇ ὅλον τὸν ἔρωτα καὶ ὅλην τὴν ἀπελπισίαν ἣν εἶχεν ἐν τῇ καρδίᾳ του, ἔπεμψε δὲ ταύτην τὴν ἐπιστολήν πρὸς τὴν Καίτην. Ἄλλ' εὐθὺς τὴν ἐπαύριον ἡ ἐπιστολὴ ἐπεστράφη αὐτῷ ἐσφραγισμένη ὡς ἦτο καὶ συνοδευομένη ὑπὸ τοῦ ἐξῆς ἐπιστολῆς:

«Κύριε, σὰς ἐπιστρέφω τὴν ἐπιστολήν ἣν ἐπέμψατε εἰς τὴν κόρην μου, χωρὶς νὰ τὴν ἀνοίξω. Μόλις μοῦ φαίνεται ἀναγκαῖον νὰ σὰς ὑπεθυμίσω ὅτι πᾶσα σχέσις μετὰ τῆς οἰκίας μου καὶ ὑμῶν δικόνη. Αἱ σχέσεις αὐταὶ δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ἐπαναληφθῶσιν. Ἡ ἀπόφασίς μου δὲν μετεβλήθη, οὔτε θὰ μεταβλήθῃ. Μόνον στρατιωτικὸς θὰ νυμφευθῆ τὴν κόρην μου. . . Δὲν ἐνοεῖται λοιπὸν ὅτι πᾶσα ἀλληλογραφία εἶνε τοβλάτιστον ἀνωφελῆς; Ἀδέετε τὸν κόπον, σὰς παρακαλῶ, ν' ἀποσχηθῆτε τοῦ λοιποῦ πάσης τοιαύτης ἀποπειρᾶς καὶ δεχθῆτε τὰς προσήσεις μου.

A. B. ΟΥΙΘΕΡΣ.

Ἡ ἀνάγκη τοῦ διπλωματικοῦ τούτου ἐγγράφου κατ' ἀρχὰς ἐπέτεινε τὴν ἀπελπισίαν τοῦ Ἴωνᾶ ἀναγαγούσα αὐτὴν εἰς παραζουσμὸν. Κατέπεσεν ἐπὶ τῆς κλίνης του, ἐβύθησε τὴν κεφαλὴν του εἰς τὸ προσκεφάλαιον, καὶ ἤρριξε νὰ ὀλοῦζῃ ὡς νήπιον. Ἄλλ' ἀφῆνης, ἠνωρθώθη, καὶ ἤρξατο κρουαζῶν μετὰ λύπης:

— Εἶνε ἀδύνατον. . . Δὲν εἰμπορῶ νὰ τὴν χάσω ἔτσι. . . Πρέπει νὰ κάμω κάτι τι, ὅ, τι καὶ ἂν εἶνε. . .

Ναί, ἀλλὰ τί νὰ πράξῃ; Μάτην ἐσκέπτετο, οὐδὲν εὕρισκε. Στρηγίζομενος εἰς τὸ παράθυρον διανοεῖτο. Εἶχεν ἤδη σημάνει τὸ μεσονύκτιον, καὶ ἡ σελήνη ἦτο πλησιφαής, ὅτε ἰδέα τῆς φαιεινῆ διήλθε διὰ τοῦ πνευματὸς του.

— Καλὰ τὸ ἐσκέφθην! εἶπε, πρέπει νὰ ὑπάγω νὰ ἐπισκεθῶ τὸν Τσάρλ. . .

Ἐλαβε τὸν πλὸν του καὶ ἐξῆλθε. Μετὰ

εἰκοσι λεπτὰ ἔκρουε τὴν θύραν τοῦ φίλου του.

Ματαίως ὅμως ἔκρουε, διότι πάντες ἦσαν πρὸ πολλοῦ κατακεκλιμένοι ἐν τῇ ἡσυχίᾳ ἐκείνῃ οἰκίᾳ. Ἄλλ' ὁ Ἴωνᾶς δὲν ἀπεπαρήνθη. Ἐκρῶσεν, ἔκρῶσεν, ἐπὶ τέλους δ' ἀνεφάνη αὐτῇ ἡ κεφαλὴ τοῦ Τσάρλ ἐκ τῶν παραθύρων τοῦ δευτέρου πατώματος καὶ διὰ φωνῆς ὀργίλης ἠρώτησε:

— Ποιὸς εἶνε;

— Ἐγὼ, ἀπεκρίθη ὁ Ἴωνᾶς.

— Τὰ προκόψαμεν! τώρα πειὰ κατάλαβα ποιὸς εἶνε, εἶπεν ὁ Τσάρλ πρὸς τὴν γυναῖκά του ἐγερθεῖσαν ὁμοίως ὅπως μάθη τὴν αἰτίαν τοῦ ὀχληροῦ ἐκείνου θορύβου.

— Ποιὸς διάβολος εἶνε αὐτὸς ὁ ἐγὼ;

— Ὁ Ἴωνᾶς Σμιθ!

— Ὁ Ἴωνᾶς! . . . καὶ δὲν τὸ ἐνόησα! . . . Μά, φίλε μου, συλλογιζέσαι καὶ λίγο τί ὥρα εἶνε;

— Ὄλιγο μοῦ μέλει διὰ τὴν ὥραν. Ἐχω νὰ σοῦ ἐμιλήσω, Τσάρλ.

— Δὲν εἶνε δυνατὸν ν' ἀναβάλωμεν δι' αὐριον αὐτὴν τὴν ὀμιλίαν;

— Ὁχι. . . Ἐνοῶ ἀμέσως.

— Τότε λοιπὸν καταβαίνα.

Ἀμέσως φῶς ἐφάνη εἰς τὴν κλίμακα καὶ μετ' ὀλίγον ἀνοιχθείσης τῆς θύρας, εἰσηλθεν ὁ Ἴωνᾶς. Ἰπὸ τὸ φῶς δὲ εἶδε τὸ ἄχρον καὶ ἰσχνὸν πρόσωπον τοῦ φίλου του.

— Δι' ὄνομα τοῦ Θεοῦ! τί τρέχει; ἠρώτησε μετ' εἰλικρινοῦς ἐνδιαφέροντος. Μήπως εἶσαι ἀσθενής;

— Ὁχι.

— Μὰ τότε διατί εἶσαι εἰς τέτοιαν κατάστασιν;

— Ποῦ εἶνε ἡ γυναῖκά σου; Δὲν θὰ εἶνε περιττὴ, εἶπεν ὁ Ἴωνᾶς ἀντὶ πάσης ἄλλης ἀπαντήσεως.

— Δὲν σοῦ φθάνει ὅτι ὀσκάσες ἐμένα ἀπὸ τὸ κρεβάτι τέτοιαν ὥραν μόνον θέλεις ἀκόμα καὶ τὴν γυναῖκά μου;

— Τσάρλ, σὲ παρακαλῶ, παρακάλεσέ τὴν νὰ καταβῆ! εἶπεν ἰκετευτικῶς ὁ Ἴωνᾶς βαρῶς καθήσας.

Ἀφ' οὗ τὸ θεωρεῖς τὸσον ἀπαραίτητον, ἀμέσως τρέχω, εἶπεν ὁ Τσάρλ διευθυνθεὶς πρὸς τὴν κλίμακα διὰ νὰ καλέσῃ τὴν μίστρας Βαίικην.

Εὐτυχῶς ἡ νεαρὰ γυνή, προβλέπουσα ἀναμφιδόλως τὴν ἐνδεχομένην ταύτην περιπέτωσιν, ἢ ἀπλῶς ὑπὸ σφοδρᾶς περιεργίας ἐλαυνομένη, εἶχεν ἤδη φροντίσει νὰ φορέσῃ τὸν κοιτανίτην τῆς. Εὐρέθη λοιπὸν ἔτοιμος εἰς τὴν πρόσκλησιν τοῦ συζύγου τῆς καὶ κατέβη ἀμέσως.

— Καὶ τώρα, Ἴωνᾶ, ἀφοῦ τὸ συμβούλιον εἶνε πλήρες, λέγε μας, διατί ἦλθες, ἐπανελάβε μετὰ σοβαρότητος ὁ Τσάρλ. Ἐλπίζω ὅτι ἡ αἰτία θὰ εἶνε σπουδαία.

— Νά, μὲ δύο λέξεις, τί τρέχει, εἶπεν ὁ Ἴωνᾶς θλιβερῶς δὲν εἶμαι συνταγματάρχης!

— Αὐτὸ εἶνε ἀναμφισβήτητον, ἀλλὰ δι' ἐμὲ δὲν εἶνε νέον πράγμα. Μήπως διὰ νὰ μοῦ τὸ ἐνθυμίσῃς ἐσκηκῶσθαι καὶ ἦλθες τοιαύτην ὥραν; ἀνέκραξεν ὁ Τσάρλ προσποιούμενος τὸν δυσπρεστημένον, ἐν ᾧ ἡ μίστρας Βαίικη ἀνέκραξε μετὰ τόνου ζωροτάτης ἐκπλήξεως:

— Πῶς, δὲν εἶσθε συνταγματάρχης! — Ποτέ μου δὲν ὑπήρξα συνταγματάρχης, ἐπανελάβεν ὁ Ἴωνᾶς.

— Πῶς! ἀνέκραξεν ἡ μίστρας Βαίικη καὶ ὅμως δὲν πιστεύω νὰ τὴν εἶδα εἰς τὸ ὄνειρόν μου τὴν ἱστορίαν τοῦ ἠρωικοῦ ἐκείνου κατορθώματος. . . Τσάρλ, σὺ ὁ ἴδιος δὲν μοῦ τὴν διηγῆθης; . . .

— Αἱ, γυναῖκα, ἀφες τα αὐτὰ τώρα! αὐτὰ ποῦ εἶπα εἶνε εἰς τῆς ἱστορίας ἢ ὅποια θὰ μείνῃ διὰ παντὸς ἀνέκδοτος. . . Ἴωνᾶ, λέγε μας, τί ἔχεις νὰ εἰπῆς, διότι δὲν πιστεύω νὰ ἦλθες νὰ μοῦ εἰπῆς μόνον ὅτι δὲν εἶσαι συνταγματάρχης.

Ὁ δυστυχῆς Ἴωνᾶς ἀφηγήθη τὴν δυστυχίαν του, διετραγώδησε τὴν ἀπελπισίαν του, τοὺς ματαίους ἀγῶνας οὗς κατέβαλεν ὅπως εὐρὴ λύσιν τινὰ καὶ κατέληξεν εἰπὼν πῶς τῷ ἐπῆλθεν ἀφῆνης ἡ ἰδέα νὰ συμβουλευθῆ τοὺς φίλους του Χάρστρον.

— Καὶ ἐκάνατε πολὺ καλὰ, ἀνέκραξε θερμῶς ἡ μίστρας Βαίικη. Εἰς τί χρησιμεύουν οἱ φίλοι; παρὰ εἰς τὴν ἀνάγκην; Ὡς κάμωμεν, ὅ, τι εἰμποροῦμεν!

— Κ' ἐγὼ, εἶπεν ὁ Τσάρλ αὐτὸ θέλω.

Ἄλλὰ ἡ μίς Καίτη εἶνε κόρη τοῦ συνταγματάρχου Οὐίθερς καὶ ἀφοῦ ὁ συνταγματάρχης Οὐίθερς ἐδήλωσεν ὅτι δὲν τὸν θέλει τὸν Ἴωνᾶν δὲν βλέπω τι. . .

— Δὲν βλέπετε τί εἰμποροῦμε νὰ κάμωμε; . . . Μήπως οἱ ἄνδρες ἔχουν μάτια διὰ νὰ βλέπουν; . . . ἐγὼ ὅμως βλέπω. . .

— Δὲν λέγετε λοιπὸν εἰς δύο τυφλοὺς τί βλέπετε; εἶπεν ὁ Τσάρλ. . .

— Μπα! μήπως δλοι δέν εἴμεθα τὸ ἰδιον ὅταν πρόκειται νὰ βοηθήσωμεν ἕνα φίλον;

— Ἀλλά, φίλη μου, εἶσαι βεβαία ὅτι ἔχομεν τὸ δικαίωμα ν' ἀνακατενώμεθα ἔτσι εἰς τὰς δουλείαις τοῦ συνταγματάρχου Οὐίθερς;

— Τὸ δικαίωμα; . . . Τί εἶθε σεῖς οἱ ἄνδρες! . . . Καὶ τί μὲ νοιάζει ἐμένα ἂν τὸ ἔχωμεν ἢ ὄχι τὸ δικαίωμα; . . . Νομίζεις ὅτι πρέπει ν' ἀφήσωμεν τὸν Ἰωνᾶν καὶ τὴν Καίτην νὰ λυώσουν ἀπὸ τῆ λύπης, διότι ἕνας κουτόγερος δὲν ξέρει τί θέλει;

— Κ' ἐγὼ αὐτὸ ἐρωτῶ ὑπέλαβεν ὁ Τσαρλ.

— Δι' ἐμὲ τὸ ζήτημα εἶνε ἐντελῶς λελυμένον, εἶπεν ἡ μίστρας Βαίκη κατακλινομένη. Ὁ Τσαρλ δὲν ἐπήνεγκε τὴν ἐλαχίστην ἀντίρρησην.

Ἐν τούτοις ἡ Καίτη δὲν ἔλαβε τὸ πρᾶγμα πολὺ φιλοσοφικώτερον τοῦ Ἰωνᾶ. Τὴν ἐσπέραν καθ' ἣν ἀπεχαιρέτησε τὸν Ἰωνᾶν, παρέμεινε θαρραλέα διότι ἤλπιζε νὰ θριαμβεύσῃ ἐν ὀλίγῳ κατὰ τῶν προλήψεων τοῦ πατρὸς τῆς. Δὲν ἠγνόει ὅτι ἦτο ἐπίμονος, ἀλλὰ δὲν ἠγνόει ὁμοίως ὅτι τὴν ἡγάπα θερμῶς, καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ πιστεύσῃ ὅτι ἐκ προθέσεως θὰ ἐπεθύμει τὴν δυστυχίαν τῆς. Ἀλλ' ὅταν αἱ ἡμέραι διεδέξαντο τὰς ἡμέρας, καὶ αἱ ἐβδομάδες τὰς ἐβδομάδας, χωρὶς νὰ ἐπαναφέρωσι τὸν Ἰωνᾶν, ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἀπώλεσε πᾶσαν ἐλπίδα. Ἡ θαλαμηπόλος τῆς εἶπεν αὐτῇ ὅτι ἐπιστολὴ τις τῇ ἐστάλη ἀλλ' ὅτι ἐπεστράφη ὑπὸ τοῦ συνταγματάρχου. Ἀπώλεσε τὴν εὐθυμίαν τῆς, ἔπαυσε γελῶσα καὶ ἄδουσα, καὶ φαιδρῶς περιφερομένη ἐν τῇ οἰκίᾳ ὡς συνείθιζε.

Ὁ γέρον εἶδε τὴν μεταβολὴν ταύτην καὶ κατεθλίβη. Ἀλλ' ἐσκέφθη ὅτι ὁ χρόνος εἶνε μέγας ἰατρός καὶ ὅτι ἐπὶ τέλους ἡ θυγάτηρ του θὰ λησμονήσῃ τὸν ἐρωτᾶ τῆς.

Ἡμέραν τινὰ, ὁ ταγματάρχης Μάκενζι, παρουσιάσθη μετὰ τοῦ ἀνεψιοῦ του. Ἡ Καίτη ὁμῶς δὲν ἠθέλησε νὰ καταβῆ πρὸς ὑποδοχὴν των.

— Διατί; ἠρώτησεν ὁ πατὴρ τῆς.

— Διότι ἀποστρέφομαι τὸν ταγματάρχην, ἀπεκρίθη ἡ Καίτη.

— Πρῶτην φορὰν σήμερον ἀκούω νὰ λέγῃς αὐτὸ τὸ πρᾶγμα. . . Καὶ ἀπὸ πότε, παρακαλῶ, χρονολογεῖται, αὐτὸ τὸ μίσός σου;

— Ἀφότου σεῖς. . . ἀπὸ τὴν τελευταίαν ἡμέραν ὅπου ἐδείκνησε ἐδῶ. Ἄν ἐπιμένετε πατέρα, θὰ καταβῶ, ἀλλὰ θὰ μοῦ εἶνε πολὺ λυπηρόν.

Ὁ συνταγματάρχης δὲν ἐπέμεινε καὶ κατέβη μόνος εἰς τὴν αἴθουσαν. Μετὰ τὴν συνήθη του εἰλικρινεῖαν ἀνεκοίνωσε τὸ πρᾶγμα εἰς τὸν ταγματάρχην, ὅστις ἐξεπλάγη βαθῶς.

— Παράδοξον, εἶπε. . . πολὺ παράδοξον. Ἀλλά, μπα! μὴν ἀνησυχεῖτε, φίλε μου συνταγματάρχα, μὴν ἀνησυχεῖτε δι' αὐτὴν τὴν φαντασιοπληξίαν! . . . Θὰ περᾶσῃ τὸ πρᾶγμα. . . μὴν ἀμφιβάλλετε. Ἡ Κυρὰ Φύσις θὰ κάμῃ τὸ χρέος τῆς. Τὴν ὥραν ὅπου πρέπει, θὰ ἔλθω νὰ τὴν

ἁπανδρεύσωμεν μ' ἕνα Μάκενζι, καὶ θὰ παρηγορηθῇ ἐντελῶς.

Ὁ συνταγματάρχης εἶχε μεγάλην πεποίθησιν εἰς τὰ φῶτα τοῦ ταγματάρχου, ἰδίως εἰς τὰ σχέσιν ἔχοντα πρὸς τὴν καρδίαν τῶν γυναικῶν ἀλλ' ἐν τούτοις παρατηρῶν τὴν θυγάτηρα του δὲν ἐβράδυνε νὰ καταληφθῇ ὑπ' ἀνησυχίας.

Δὲν ἠθέλε πλέον νὰ ἐξέλθῃ, ἠρνεῖτο πᾶσαν διασκέδασιν, διήροχτο τὰς ἡμέρας τῆς πλησίον τοῦ παραθύρου, εἰς μεγάλον σκίμποδα καθημένη, καὶ μελαγχολικῶς θεωμένη τὸ ποτάμιον. Δὲν εἶχε δὲ πλέον ὄρεξιν, δὲν ἔτρωγε σχεδὸν διόλου, καὶ ἔγεινεν ὠχρὰ, πολὺ ὠχρὰ ἐν ἐνὶ λόγῳ ὁ συνταγματάρχης ἐφοβήθη καὶ μετέβη νὰ συμβουλευθῇ τὸν ἰατρὸν του, τὸν διδάκτορα Στρόγκ.

— Καίτη, εἶπεν ἐσπέραν τινὰ ἐπιστρέψας εἰς τὴν οἰκίαν, ὁ ἰατρός εἶνε κάτω θέλεις νὰ τὸν ἰδῆς;

— Μὰ, πατέρα, δὲν εἶμαι ἄρρωστη.

— Ὅχι, ἀλλὰ κατέβα πρὸς χάριν μου.

— Ὅπως θέλετε, πατέρα, εἶπε νωχελῶς ἀλλὰ σὰς βεβαίῳ ὅτι εἶμαι πολὺ καλά.

Ὁ ἰατρός Στρόγκ ἦτο μικρόσωμος γέρον, φαλακρός, χρυσᾶ δίοπτρα φέρον ἐπὶ τῆς μινός. Εὐτυχῶς ἦτο σπουδαῖος ἰατρός καὶ εἶχεν ἤδη θεραπεύσῃ τὴν Καίτην ἀπὸ σφοδροῦ πυρετοῦ, ἡγάπα δ' αὐτὴν πατρικῶς.

— Τί μανθάνω, δὲν μποροῦμε; εἶπε μειδιῶν πρὸς τὴν Καίτην.

— Διόλου, ἰατρέ, δὲν ἠξέσω πῶς τοῦ ἦλθε τοῦ πατέρα αὐτῆ ἡ ἰδέα.

— Αἰ, αἰ, νὰ ἰδοῦμε! . . . Νὰ ἰδοῦμε τὸν σφυγμὸν. . . καὶ τὴν γλῶσσαν, παρακαλῶ. Μοῦ δίδετε τὴν ἄδειαν νὰ σὰς στηθοσκοπήσω ὀλίγον. Ἀναπνεύσατε δυνατὰ. . .

Μετὰ τὸ πέρας τῆς ἐξετάσεως ὁ ἰατρός Στρόγκ δὲν ἐφαινετο πεπεισμένος ὅτι ἡ νεάνις ἔπασχεν. Ἀλλὰ δὲν ἔβλεπε τὴν αἰτίαν τῆς προφανοῦς ἐκείνης ἐξαντλήσεως καὶ ἰσχνότητος. Λίαν πεπειραμένος ἄνθρωπος ὦν κατενόησεν ὅτι τὸ νόσημα ἦτο πάντως ἠθικόν. Ἐν ᾧ δ' ὤμιλει, περιεργάζετο τὴν Καίτην, καὶ ἐκ τῆς παρατηρήσεώς του ἐπίσθη περὶ τοῦ πράγματος.

Διέταξε λοιπὸν ἀνάδυνά τινα φάρμακα, ἀλλ' ἀνερχόμενος ἔνευσε διὰ τοῦ βλέμματος εἰς τὸν συνταγματάρχην νὰ τὸν συνοδεύσῃ.

— Λοιπὸν, ἰατρέ; ἠρώτησεν ὁ γέρον ἄμα εὐρέθησαν μόνοι.

— Ναι, ἔτσι εἶνε, εἶπεν ὁ ἰατρός ὡσεὶ ὤμιλει πρὸς ἑαυτὸν.

— Εἶνε σοβαρόν; ἀνέκραξε περιδεῆς ὁ συνταγματάρχης.

— Ὑπὸ φυσικὴν ἐποψιν, δὲν ἔχει τίποτε, ἀπολύτως τίποτε, ἐπὶ τοῦ παρόντος, ἐξηκολούθησεν ὁ ἰατρός.

— Πῶς, ἐπὶ τοῦ παρόντος; Τί ἐνοεῖτε; Ἐξηγηθήτε, πρὸς Θεοῦ.

— Ἐννοῶ ὅτι ἡ κόρη σας ἔχει βαθεῖαν λύπην ἢ ὅποια τὴν κατατρώγει καὶ δὲν θὰ βραδύνῃ ν' ἀλλοιωσῇ τὴν ὑγίαν τῆς.

— Ἀλήθεια, ἰατρέ; εἶπε μὲ ἔνοχον ὄψος.

— Εἶμαι βεβαίος. . . Σεῖς θὰ εἰξεύρετε βέβαια τί ἔχει. . .

— Ἐγὼ; Πῶς νὰ εἰξεύρω;

— Δὲν ξέρετε; Τότε νὰ σὰς τὸ εἰπῶ ἐγὼ ἢ κόρη σας ἀγαπᾷ κάποιον.

— Καὶ ἂν ἀγαπᾷ; εἶπεν ὁ συνταγματάρχης ἀποτόμως.

— Μήπως ὁ νέος δὲν τὴν ἀγαπᾷ;

— Νομίζω ὅτι. . . τὴν ἀγαπᾷ. . .

Τούλάχιστον, εἶπε. . .

— Ἄ! πολὺ καλά! Τότε λοιπὸν σεῖς δὲν τὸν θέλετε;

— Ποῖος τοῦ εἶπε νὰ μὴν εἶνε στρατιωτικός; ὑπέλαβε μετ' ἐξάψεως ὁ συνταγματάρχης.

— Ἄ! ἄ! αὐτὸ εἶνε τὸ ἐμπόδιον; . .

— Ναι, κύριε, ἔχω ἀποφασίσει νὰ δώσω τὴν κόρην μου εἰς στρατιωτικὸν ἢ νὰ τὴν ἀφήσω ἀγαμὸν.

— Τὸ ἀποφασίσατε αὐτὸ; . . Καὶ ὁ νέος δὲν εἶνε στρατιωτικός;

— Οὔτε στρατιώτης ἂν!

— Λοιπὸν, φίλε μου συνταγματάρχα, εἴτε εἶνε στρατιωτικός εἴτε ὄχι, ἂν θέλετε νάχητε τὴν κόρην σας, ἀκούσατε τί θὰ σὰς εἰπῶ: Ἀρήσατέ τιν νὰ πάρῃ ὄποιον ἀγαπᾷ. Εἶνε εὐαίσθητος, βλέπετε. . .

— Ὡ! τὸ εἰξεύρω! εἶπεν ὁ συνταγματάρχης τεταραγμένος.

— Εἶνε πολὺ παράδοξον πράγματι πῶς δὲν τὸ παρατηρήσατε ἕως τώρα. Εἶνε παρὰ πολὺ εὐαίσθητος, ἀλλὰ καὶ ὡς κόρη στρατιώτου, εἶνε γενναία. Θ' ἀποθάνῃ χωρὶς νὰ ἐκβάλῃ παράπονον.

— Ὡ, ἰατρέ, τ' εἶν' αὐτὰ ποῦ λέγετε! ἀνέκραξεν ὁ συνταγματάρχης. Τί; εἰμπορεῖ ν' ἀποθάνῃ ἀπὸ λύπην ἡ Καίτη μου;

— Αὐτὸ ἴσα ἴσα σὰς λέγω, εἶπε μὲ ἐπίσημον ὄψος ὁ ἰατρός.

— Ν' ἀποθάνῃ! . . ἡ Καίτη ν' ἀποθάνῃ. . . ἐπανελαμβάνεν ὁ ταλαίπωρος πατὴρ. Εἶνε καιρὸς νὰ τὴν σώσωμεν ἀκόμη, ἰατρέ;

— Εἶνε. Ἀλλ' αὐτὸ ἐξαρτᾶται ἀποκλειστικῶς ἀπὸ σας, εἶπεν ὁ διδάκτωρ Στρόγκ ἀπελθών.

Ἐφάνη ὑπερβολικῶς ὁ ἰατρός ἀλλ' ἐκ προθέσεως. Κατηγανάκτησεν ἰδὼν τὴν θελητικὴν ἐκείνην νεάνιδα θυσιαζομένην εἰς τὰς προλήψεις τοῦ πατρὸς τῆς. Καὶ ἐκτὸς τούτου δὲν τῷ ἠρᾶσκον οἱ στρατιωτικοὶ τούλάχιστον δὲν εὐηρεστοῦτο νὰ κολακεύῃ τὰς ιδιοτροπίαις των.

Ὁ δὲ συνταγματάρχης ἀπέμεινε ἠλίθιος εἰς τὸν ἀντιθάλαμον μέχρι τοῦ ὅποιου εἶχε προπέμψῃ τὸν ἰατρὸν, δακρύβρεκτα ἔχων τὰ ὄμματα καὶ περιλυπὸν τὴν μορφήν. Μόλις δὲ μετὰ ἐν τέταρτον τῆς ὥρας διήλθε καὶ λαβὼν τὸν πλόν του ἀπῆλθεν ὅπως περιπατήσῃ συνοδοῦς ἔχων τὰς μαύρας σκέψεις του.

Ἐν τούτοις ἡ μίστρας Βαίκη ἤλθεν ὅπως ἰδῇ τὴν Καίτην, καὶ δὲν δυσηρεστήθη διόλου μαθούσα ὅτι ὁ συνταγματάρχης εἶχεν ἐξέλθει.

Ἡ συνέχεια.